

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

KATEDRA GEOGRAFIE

Jana VODIČKOVÁ

VÝVOJ KRAJINY MIKROREGIONU

BYSTRÝČKA

Diplomová práce

Vedoucí práce: RNDr. Aleš Létal, Ph.D.

Olomouc 2007

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci řešila sama a také že jsem uvedla veškerou použitou literaturu.

Olomouc, 15. května 2007

.....

Podpis

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce RNDr. Aleši Létalovi, Ph.D. za jeho ochotu a cenné rady. Dále pak všem, kteří mi poskytli informace týkající se mikroregionu Bystřička.

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Fakulta: Přírodovědecká

Katedra: Geografie

Školní rok: 2005/06

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

student

Jana VODIČKOVÁ

obor

1301R005 Geografie

Název práce:

Vývoj krajiny mikroregionu Bystřička

Landscape Development of the Microregion Bystřička

Zásady pro vypracování:

Cílem diplomové práce je analyzovat a vyhodnotit změny využití krajiny ve vybraném mikroregionu. Autorka se zaměří na významné mezníky vývoje a zohlední současný stav. Při řešení autor využije veškeré dostupné zdroje informací a bude spolupracovat se zástupci mikroregionu Bystřička. Součástí práce bude fotodokumentace ilustrující změny a vybrané mapové prezentace se zachycením změn krajiny.

Struktura práce:

1. Úvod
2. Cíle a metody práce
3. Vymezení zájmového území
4. Charakteristika zájmového území
5. Vývoj využití krajiny
6. Závěr
7. Shrnutí (v angličtině)
8. Přílohy

Diplomová práce bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

- I. Studium odborných pramenů - rešerše literatury (říjen 2005– březen 2006)
- II. Sběr informací a doplnění odborných pramenů – (březen 2006 – říjen 2006)
- III. Vyhodnocení zjištěných informací a dat, tvorba grafických výstupů (říjen 2006 – únor 2007)
- IV. Finalizace textové části (únor – březen 2007)

Rozsah grafických prací: text, grafy, mapy dle potřeb práce, dobová fotodokumentace

Rozsah průvodní zprávy: 22 000 slov základního textu + práce včetně všech příloh v elektronické podobě

Seznam doporučené literatury:

Doporučená literatura je pouze orientační s tím že diplomant v rámci řešení provede rešerši veškeré dostupné literatury.

Podborská a kol. (1993): Vlastivěda Moravská – Pravěké dějiny Moravy. Muzejní vlastivědná společnost v Brně. 543 s.

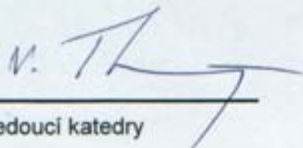
Dostál, J. a kol. (1935): Vlastivěda moravská : II.: Místopis Moravy. Čís. 58a, Olomoucký okres - Olomoucký kraj. 577 s.

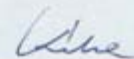
Velká Bystřice - Minulost a současnost. Ostrava 1977.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Aleš Létal, Ph.D.

Datum zadání diplomové práce: 30.10. 2005

Termín odevzdání diplomové práce: březen 2007

vedoucí katedry

vedoucí diplomové práce

OBSAH

1. Úvod.....	6
2. Cíl práce.....	7
3. Metody práce.....	8
4. Vymezení území.....	10
4.1. Fyzickogeografická charakteristika.....	12
4.2. Chráněná území.....	20
4.3. Historický vývoj jednotlivých obcí.....	21
5. Obyvatelstvo.....	25
6. Průmysl.....	27
7. Zemědělství.....	30
8. Vývoj změn využití půdy.....	34
8.1. Mikroregion Bystřička.....	35
8.2. Bukovany, Bystrovany.....	37
8.3. Daskabát, Přáslavice.....	40
8.4. Doloplazy.....	43
8.5. Hlubočky, Mrsklesy.....	46
8.6. Tršice.....	49
8.7. Velká Bystřice, Svěsedlice.....	52
8.8. Velký Újezd.....	55
9. Antropogenní ovlivnění.....	58
10. Závěr.....	60
11. Summary.....	62
12. Seznam literatury.....	63
Přílohy	

1. ÚVOD

Diplomová práce analyzuje změny ve vývoji krajiny zájmového území, kterým je mikroregion Bystřička. Změny ve vývoji krajiny a s tím související odlišné využití půdy jsou výsledkem vzájemných vztahů mezi fyzickogeografickou a socioekonomickou složkou, k čemuž je v práci přihlíženo.

Vývoj využití půdy je přehledně znázorněn prostřednictvím tabulek, grafů a slovních komentářů. Jsou zde použita statistická data z databáze Land Use / Cover Changes Czechia 2000, která uvádí změny ve využití půdy v letech 1845, 1948, 1990 a 2000 ve všech cca 13 000 katastrálních jednotkách České republiky. Databáze pro toto téma sloužila jako velmi cenný zdroj informací.

Dále práce obsahuje informace týkající se historie členských obcí, obyvatelstva, průmyslu a zemědělství, jelikož změny v těchto kategoriích výrazně působí právě na vývoj krajinné sféry a zajisté s daným tématem velmi úzce souvisí.

2. CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je zanalyzovat a vyhodnotit změny ve vývoji krajiny v mikroregionu Bystřička, zaměřit se na významné mezníky ve vývoji a zajisté charakterizovat i současný stav krajiny.

Práce bude obsahovat charakterizaci změn ve využití půdy v letech 1845, 1948, 1989 a 2000.

Přihlížet se bude také na změny ve využití krajiny v souvislosti se socioekonomickou složkou, to znamená vývojem počtu obyvatel a s tím související zástavbou, dále pak s průmyslem a zemědělstvím.

Bude provedena a zároveň také vyhodnocena analýza dat, literatury a mapových podkladů. Dále pak vypočítán a okomentován koeficient antropogenního ovlivnění.

Mimo textové části bude práce obsahovat část grafickou (tabulky, grafy, mapové přílohy a fotodokumentaci).

3. METODY PRÁCE

3.1. Studium literárních pramenů

Studium literárních pramenů bylo využito při zpracování jak historie zájmového území, tak i pro fyzickogeografickou a socioekonomickou charakteristiku.

3.2. Databáze LUCC Czechia 2000

Databáze LUCC Czechia 2000 byla vytvořena v rámci několika grantových projektů na Katedře socioekonomické geografie přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity v Praze. Je založena na archivních datech zahrnujících cca 13 000 katastrálních jednotek České republiky, která jsou zpracována z let 1845, 1948, 1990 a 2000. Katastrální jednotky vycházejí z administrativního členění obcí (katastrální území), ale byly pro potřeby projektu LUCC upraveny. Úpravy spočívaly ve sloučení vybraných katastrálních území obcí do tzv. katastrální jednotky. Uvedený postup byl realizován z důvodu chybějících dat v některém z období.

Rok 1845 uvádí data z období 1825 - 43. Tehdy na našem území probíhalo vojenské mapování v měřítku 1 : 2 880. Rok 1948 zachycuje situaci po odsunu Němců a před nástupem kolektivizace zemědělství. Rok 1990 představuje ukončení komunismu a zahájení transformačních procesů. Rok 2000 ukazuje, jaký vliv měla na využití krajiny restituce, transformace zemědělských družstev a státních statků a v neposlední řadě samozřejmě i privatizace.

Data pochází z katastrálního mapování českého území, které začalo v roce 1826 jako „stabilní katastr“. Data z let 1845 - 1948 byla získána z archivních fondů Ústředního archívu zeměměřičství a katastru v Praze, další pak z databází Odboru centrálních databází Zeměměřičského úřadu v Praze.

Bylo vytvořeno osm základních kategorií využití půdy (orná půda, trvalé kultury, louky, pastviny, lesní plochy, vodní plochy, zastavěné plochy a ostatní plochy) a tři kategorie sumární (zemědělská půda, lesy a jiné plochy), které dávají dohromady 100 % rozlohy katastrální jednotky. Vše bylo zpracováno do tabulek a kartogramů dle katastrálních jednotek pro všechny okresy České republiky.

3.3. Využití map

Jako důležitý zdroj informací sloužila mapová díla. Sloužila zejména k fyzickogeografické charakteristice území. Pro potřeby práce bylo využito elektronického zdroje map (mapový server MŽP- CENIA). Kromě tematických map (geologická, mapa ochrany přírody, vodohospodářská) byly využity letecké snímky v rozlišení 1m, které jsou dostupné na stejném serveru. Před koncem roku 2006 se k mikroregionu připojila obec Doloplazy. Z tohoto důvodu byla vytvořena nová mapka administrativního členění mikroregionu. Pro tyto účely bylo využito mapového serveru www.mapy.cz.

3.4. Koeficient antropogenního ovlivnění

Koeficient antropogenního ovlivnění ukazuje míru lidského vlivu na krajinu. Je počítán jako poměr rozlohy ploch intenzivněji a méně intenzivněji využívaných, tedy (Kupková, 2002):

$$\text{KAO} = \frac{\text{OP} + \text{ZaP} + \text{OsP}}{\text{Lo} + \text{Pa} + \text{LP} + \text{VP}}$$

kde *OP* je podíl orné půdy, *ZaP* zastavěných ploch, *OsP* ostatních, *Lo* luk, *Pa* pastvin, *LP* lesních ploch a *VP* vodních ploch, vše v % celkové rozlohy území v daném roce. Trvalé kultury nejsou pro svou různorodost zahrnuty.

Koeficient antropogenního ovlivnění nabývá hodnot od nuly do nekonečna. Čím je hodnota nižší, tím je vliv lidské činnosti menší.

3.5. Terénní výzkum

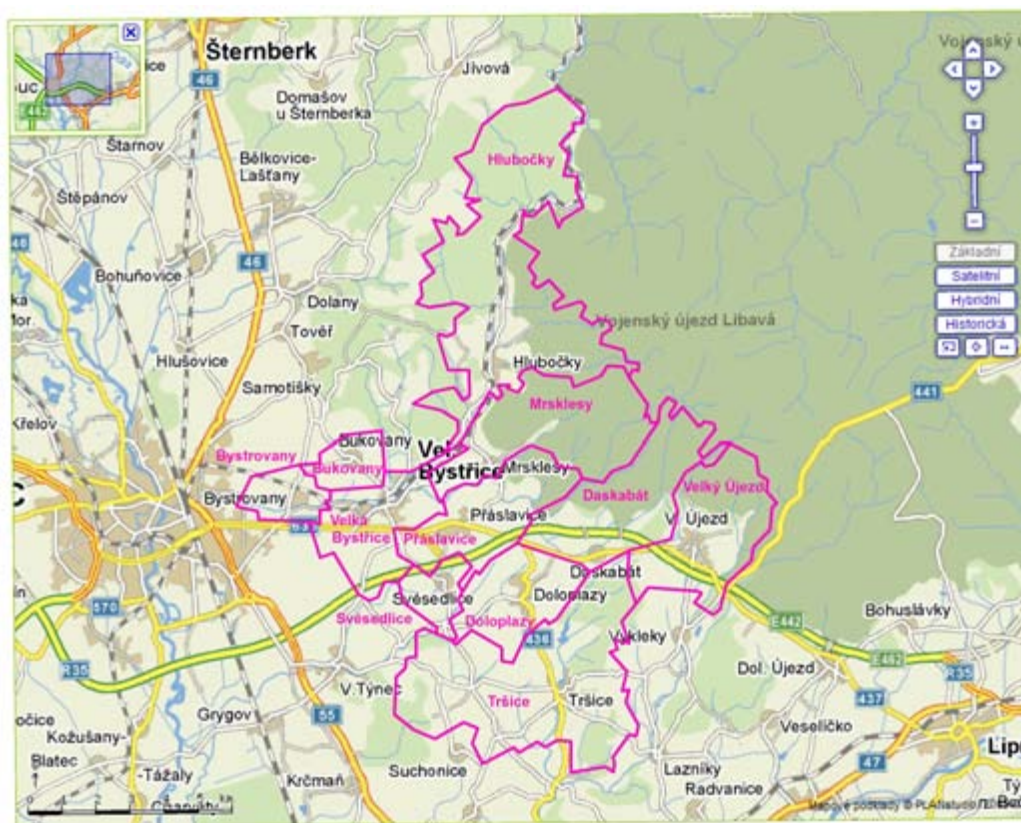
Součástí diplomové práce je terénní výzkum, který probíhal v období 2006 - 2007. Výsledkem je sběr materiálů, informací a také fotodokumentace.

V rámci terénního výzkumu byly navštíveny obecní úřady obcí zájmového území, městský úřad ve Velké Bystřici, společnost Tršická zemědělská a.s. aj.. Dále byla provedena fotodokumentace území s důrazem na významné prvky v mikroregionu.

4. VYMEZENÍ A CHARAKTERISTIKA ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Mikroregion Bystřička vznikl v roce 1999 spojením deseti obcí, konkrétně Bukovany, Bystrovany, Daskabát, Hlubočky, Mrsklesy, Přáslavice, Svěsedlice, Tršice, Velká Bystřice a Velký Újezd. Dne 29. prosince 2006 byla k mikroregionu přiřazena i obec Doloplazy. Rozloha činí 9 676,4 ha a počet obyvatel je 15 345 (2006).

Mikroregion vznikl nejen díky geografické blízkosti jednotlivých obcí, ale samozřejmě i v souvislosti s tradicemi a také díky společným problémům. Hlavním impulsem k založení byla jistě možnost schůdnějšího řešení těchto problémů a čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a z fondů Evropské unie.

Obr. 1: Vymezení mikroregionu Bystřička (Zdroj: <http://www.mapy.cz>)

Hlavním předmětem činnosti mikroregionu je především spolupráce členů a snaha o jistý rozvoj samosprávy obcí, sociálního, hospodářského a kulturního života, technické infrastruktury, dopravní obslužnosti a cestovního ruchu. Dále pak vzájemná pomoc při řešení problematiky životního prostředí, sociálních služeb, zdravotnictví,

základních škol a nezaměstnanosti. V neposlední řadě i příprava mikroregionálních projektů či vyhledávání a jednání s peněžními ústavy o garancích pro financování.

Tabulka 1: Přehled obcí mikroregionu Bystřička k 31. 12. 2006

Obec	Nadmořská výška (m n.m.)	Výměra (ha)	Počet obyvatel	První zmínka (rok)	Počet katastrů
Bukovany	263	316	515	1131	1
Bystrovany	231	348,8	834	1275	1
Daskabát	337	583,2	599	1232	1
Doloplazy	298	804	1313	1228	1
Hlubočky	382	2 231,8	4423	1368	4
Mrsklesy	290	253,4	571	1364	1
Přáslavice	326	727,8	1280	1131	2
Svésedlice	277	302,8	172	1370	1
Tršice	324	2 503,9	1572	1282	6
Velká Bystřice	250	921,9	2977	1275	1
Velký Újezd	369	682,8	1089	1301	1
Bystřička		9 676,4	15345		

Jak vyplývá z tabulky, nejstaršími obcemi jsou Bukovany a Přáslavice. Svésedlice jsou naopak obcí s nejmladším vývojem.

Obcí s nejvyšší nadmořskou výškou jsou Hlubočky. Naopak nejnižší situovány jsou Bystrovany.

Největší obcí dle rozlohy jsou Tršice, následují Hlubočky, Velká Bystřice a nejmenší výměru mají Svésedlice.

4.1. Fyzickogeografická charakteristika

Geomorfologická charakteristika

Území mikroregionu leží z velké části v Krkonošsko – jesenické soustavě, pouze jižní část spadá do Vněkarpatských sníženin.

Mikroregion se rozkládá na rozhraní dvou celků, Nízkého Jeseníku a Hornomoravského úvalu.

Oblast Nízkého Jeseníku zaujímá jeho podhůří a člení se na podcelky Domašovské vrchoviny, Oderských vrchů a Tršické pahorkatiny. Domašovská vrchovina je zastoupena Radíkovskou vrchovinou a Jívovskou vrchovinou. Radíkovská vrchovina je podle J. Demka (1981) plochá vrchovina, jejíž povrch je rozčleněn mladými, hluboce zařezanými údolími. Jívovská vrchovina je dle J. Demka (1981) vrchovina, jejíž povrch tvoří členitý reliéf s široce zaoblenými rozvodními hřbety a typickými mladými hluboce zařezanými údolími s příkrými svahy.

Tršickou pahorkatinu pak tvoří Příkladická pahorkatina, což je podle J. Demka (1981) plochá pahorkatina, která se vyznačuje plochým reliéfem s rozsáhlými plošinami, široce zaoblenými rozvodními hřbety a rozevřenými údolími.

Oderské vrchy tvoří dílčí orografická jednotka Kozlovská vrchovina, jejíž povrch se dle J. Demka (1981) vyznačuje členitým erozně denudačním reliéfem s plochými rozvodními částmi terénu, hlubokými mladými údolími a výrazným jz. a jv. okrajovým zlomovým svahem.

Oblast Hornomoravského úvalu je zastoupena podcelkem Uničovskou plošinou a ta pak ve své východní části Žerotínskou rovinou tvořenou podle J. Demka (1981) náplavovými kužely vodních toků stékajících z Jeseníků pokrytých spraší a svahovými sedimenty.

Geologická charakteristika

Mikroregion patří do oblasti budované převážně paleozoickými horninami Nízkého Jeseníku. Největší část tvoří oblast budovaná spodnokarbonskými horninami, kde převažují především břidlice, droby a slepence moravických vrstev.

Horniny skalního podkladu jsou překryty pokrývkou čtvrtohorních zvětralin. V oblastech přiléhajícím k vyšším podhorským územím jsou to hlavně deluviální

proměnlivě kamenitopísčité hlíny, přecházející níže v deluvioeolické sedimenty. Pro nejnižší polohy jsou charakteristické spraše a sprašové hlíny. V prostoru mezi Velkým Újezdem, Svěsedlicemi a Tršicemi jsou na spodnokarbonských horninách uloženy písčité fluviální štěrky.

V údolích vodních toků na erozí zbrošeném skalním podkladu jsou uloženy fluviální náplavy čtvrtohorního stáří. U menších potoků převládají holocenní deluviofluviální písčité hlíny s kamenitou příměsí. Větší toky mají v údolních dnech uloženy holocenní fluviální písčité hlíny, štěrkovité až kamenité a na úbočí údolních svahů zbytky fluviálních písčitých štěrků hlavní terasy (na dolním toku řeky Bystřice u Velké Bystřice a Bystrovan).

Napříč územím v linii Droždín – Mrsklesy – Velký Újezd probíhá významný strukturně tektonický zlom.

Ložiska nerostných surovin

Ložiska nerostných surovin těžená v minulosti a umožňující prognózní zásoby pro těžbu v budoucnu se nacházejí především v oblasti přírodního parku Údolí Bystřice mezi obcemi Hlubočky a Bukovany. Stará těžba rud byla prováděna západně od Mariánského Údolí, kde se těžily polymetalické a zlaté rudy. Pozůstatkem je poddolované území a opuštěné štoly ve výchozím svahu údolí Bystřice mezi Hlubočkami a Velkou Bystřicí a také stará rýžoviska v údolí řeky Bystřice.

Dle J. Zimáka a kol. (1995) první zmínka o dolování pochází z roku 1524. Okolí lokality je tvořeno kulmskými sedimenty moravického souvrství. Rytmičky se zde střídají jemnozrnné droby s prachovými břidlicemi, v menší míře zastoupenými jílovými břidlicemi. Lokalita leží ve vrcholové části antiklinální struktury, jejíž osa probíhá souhlasně s údolím Bystřice. V prostoru ložiska je tato struktura protnuta výraznými příčnými poruchami ve směru SZ - JV. Na haldách se mimo úlomky kulmských sedimentů dají najít i fragmenty křemenných a křemen – karbonátových žil, ve kterých je někdy přítomen chalkopyrit, galenit, pyrit a sfalerit.

Prognózní zásoby nerostných surovin určených k hlubinné těžbě jsou z převážné části pokryty lesními porosty. Severním směrem od Bystrovan při hranici CHOPAV jsou zásoby písků, které jsou určené k povrchové těžbě.

Ve velkém stěnovém lomu nad pravým břehem řeky Bystřice v Hrubé Vodě jsou těženy kulmské sedimenty na výrobu drceného kameniva. Podle J. Zimáka (1997) těmito horninami pronikají četné křemenné nebo křemen – karbonátové žíly o mocnostech v rozmezí několika mm až 3 cm. Jen výjimečně žíly dosahují větších rozměrů. Na lokalitě jsou přítomny dva hlavní typy hydrotermálního zrudnění. Jednak hydrotermální mineralizace s chalkopyritem, což jsou několik milimetrů mocné kalcitové nebo křemen – kalcitové žilky, ve kterých je jediným, hojným rudním minerálem chalkopyrit a jejich orientace převažuje ve směru SJ a VZ. Nejstarší složkou je křemen šedobílé barvy, místy šedozeleně zbarvený díky uzavřeninám chloritu. Trhlinami v křemeni a podél kontaktů s okolní horninou proniká kalcit a chalkopyrit. Na mohutnějších křemen – karbonátových žilách, které ovšem nejsou odkryty, je opět nejstarším minerálem šedozeleně zbarvený křemen. Druhým typem sulfidického zrudnění jsou karbonátové a křemen – karbonátové žíly se sfaleritem a galenitem. Vyskytují se nejčastěji na puklinách směru SV – JZ se sklonem 50 - 60° k JV. Karbonát je pravděpodobně zastoupen pouze kalcitem. V karbonátových partiích jsou přítomna zrna tmavě hnědého sfaleritu o průměrné velikosti 2 mm s ojedinělými inkluzemi chalkopyritu.

FOTO 1: Stěnový lom na Hrubé Vodě (J. Vodičková, březen 2007)

FOTO 2: Těžební budova na Hrubé Vodě (J. Vodičková, březen 2007)

Hydrologická charakteristika

Území leží v povodí řeky Moravy a je odvodňováno řekou Bystřicí (Hlubočky, Bukovany, Bystrovany) s přítokem Vrtůvkou (Daskabát, Mrsklesy), také Přáslavickou svodnicí (Přáslavice), Týnečkou (od Doloplaz) s přítokem Beroňkou (Svésedlice), Olešnicí (Velký Újezd, Daskabát, Tršice) a Kyjankou s přítokem od Velkého Újezdu. Významnou roli zde hrají tršické rybníky, vodní nádrž na Olešnici a také přehrada ve Velké Bystřici.

Stavbu vodní nádrže v Tršicích zahájila společnost Zemědělské stavby, n. p., Opava v roce 1980 a dokončena byla v roce 1983. Účelem nádrže je zajistit dostatek vody pro závlahy a také hygienický průtok pod nádrží. Sypaná hráz má délku 214 m, maximální výšku 12,65 m a šířku v koruně, jejímž středem vede komunikace s prašným zpevněním, 5 m. Na katastrálním území Tršic se nacházejí čtyři rybníky, které řadíme do kategorie průtočných rybníků. Tři z nich, tzv. mlýnské rybníky, mají rozlohu 4,20 ha. Čtvrtý, tzv. Farganík, 2,38 ha. (Bartoš a kol. 1984)

Informace o řekách byly převzaty z publikace V. Vlček (1984). Patří sem:

- Řeka Bystřice je tokem III. řádu a pramení jv. od Rýžoviště ve výšce 660 m n. m.. Ústí v Olomouci zleva do Moravy v nadmořské výšce 212 m n. m., plocha povodí činí 267,4 km², délka toku je 53,9 km a průměrný průtok u ústí představuje 1,8 m³ · s⁻¹. Hydrologické stanice jsou umístěny v Domašově nad Bystřicí, Velké Bystřici, Holici a

Bystrovanech. Jde o vodohospodářsky významný tok se pstruhovou vodou na horním toku po jez v Bystrovanech.

- Vrtůvka je tokem IV. řádu. Pramení ssz. od Velkého Újezda ve výšce 552 m n.m. a ústí zleva do řeky Bystřice ve Velké Bystřici ve výšce 240 m n.m.. Plocha povodí je 25,8 km², délka toků představuje 11,3 km a průměrný průtok u ústí činí 0,11 m³ . s⁻¹.

- Příkladická svodnice začíná západním směrem od Příkladic a je zaústěna u Holic do Hamerského náhonu.

- Týnečka patří k tokům III. řádu, pramení u Doloplaz ve výšce 320 m n. m. a ústí zleva do Morávky u Tážal ve výšce 207 m n.m.. Plocha povodí činí 42,8 km², délka toku je 13,4 km a průměrný průtok u ústí je 0,14 m³ . s⁻¹.

- Olešnice je tokem IV. řádu. Pramení západně od Kozlova v nadmořské výšce 618 m n.m. a ústí zleva do Morávky u Brodku ve výšce 202 m n.m. Plocha povodí je 137,8 km², délka toku je 27 km a průměrný průtok u ústí představuje 0,55 m³ . s⁻¹. Hydrologická stanice je v Brodku u Přerova (ten ovšem nespadá do zájmového území). Jedná se o vodohospodářsky významný tok.

- Říka (Kyjanka) je tokem V. řádu. Pramení východně od Kozlova v nadmořské výšce 640 m n. m. a u Penčic ústí do Olešnice ve výšce 245 m n. m.. Plocha povodí je 49,9 km², délka toku 18,3 km a průměrný průtok u ústí činí 0,24 m³ . s⁻¹.

FOTO 3: Řeka Bystřice protékající obcí Hlubočky (J. Vodičková, březen 2007)

FOTO 4: Vodní nádrž v Tršicích (J. Vodičková, březen 2007)

FOTO 5: Průtok pod nádrží v Tršicích (J. Vodičková, březen 2007)

FOTO 6: Voda z nádrže vlévající se do jednoho z rybníků (J. Vodičková, březen 2007)

FOTO 7: Přehrada ve Velké Bystřici (J. Vodičková, duben 2007)

Půdní charakteristika

V mikroregionu se nejvíce vyskytují hnědé půdy, dále pak v oblasti Bystrovan hnědé půdy s podzoly na terasových uloženinách a v oblasti Velké Bystřice také hnědozemě.

Hnědozemě jsou podle M. Tomáška (2000) zastoupeny v nižším stupni pahorkatin či okrajových částech nížin v nadmořských výškách 200 - 450 m n. m.. Roční úhrn srážek se zde pohybuje v rozmezí 500 – 700 mm a průměrná roční teplota je 7 – 9 °C. Vytvářely se pod původními dubohabrovými lesy a půdotvorným substrátem je nejčastěji spraš, sprašová hlína nebo smíšená svahovina. Jedná se o středně těžké půdy s kyselou půdní reakcí. Jsou vhodnými zemědělskými půdami a nejčastějšími plodinami jsou zde náročné obiloviny (pšenice, ječmen), cukrovka a vojtěška.

Hnědé půdy jsou dle M. Tomáška (2000) nejvíce zastoupeny v pahorkatinách a horách v nadmořských výškách 450 - 800 m n. m.. Roční úhrn srážek je v rozmezí 500 - 900 mm a průměrná teplota je 4 – 9 °C. Tyto půdy vznikaly na dubohabrových až horských bučinách a půdotvorným substrátem jsou téměř všechny horniny skalního podkladu. Jsou vázány na členitý reliéf, ale poměrně časté jsou i na terasových štěrcích a písčích v nízkých a rovinatých polohách. Jsou to půdy mělké a skeletovité a tudíž střední až nižší kvality. Ze zemědělských plodin jsou vhodné například brambory, len či méně náročné obiloviny.

Biogeografická charakteristika

Západní část území mikroregionu spadá podle M. Culka (1996) do Litovelského bioregionu, jehož značnou část pokrývají lesy s převažující přirozenou druhovou skladbou. Nelesní plochy zahrnují agrocenózy, louky a časté jsou i vodní plochy. Typickou faunou je například ježek východní, myšice malooká či strakapoud jižní. Skladba květeny je značně pestrá a objevují se v ní i některé mezní a exklávní prvky.

Severní část území patří dle M. Culka (1996) do Nízkojesenického bioregionu, kde je současná vegetace proti potenciální značně pozměněna. Fragmenty přirozené lesní vegetace zůstaly zachovány na úbočních svazích a podél vodních toků. Velké plochy lesní vegetace jsou tvořeny převážně smrkovými monokulturami. Flóra je zde velmi bohatá, zastoupená například svízelem potočným nebo kakostem hnědočerveným. Běžnou faunou v tomto bioregionu jsou například ježek východní, plch lesní, myšice temnopásá, vrápenec malý, netopýr severní, mlok skvrnitý, kuňka žlutobřichá nebo zmije obecná.

Jižní část řadíme dle M. Culka (1996) mezi okrajové a nereprezentativní oblasti. Z lesních společenstev stojí za zmínku například dub zimní, buk lesní, javor mléč či lípa srdčitá. Druhové zastoupení fauny je poměrně bohaté. Zvířena lesa je ovlivněna hlavně jeho skladbou, která zde umožnila výskyt například lišce obecné, kuně lesní, veverce obecné nebo srnci obecnému. Fauna kulturní stepi je poněkud méně pestrá. Nejčastějšími zástupci jsou zajíc polní, krtek obecný či koroptev polní, jejíž stavy se neustále snižují vlivem rostoucí antropogenní činnosti.

Klimatická charakteristika

Území mikroregionu Bystřička leží podle makroklimatické regionalizace E. Quitt (1971) v mírně teplých oblastech MT 7 (oblast Hluboček, Mrskles), MT 10 (oblast Bukovan, Bystrovan a Velké Bystřice) a MT 11 (oblast Daskabátu, Doloplaz, Přáslavic, Svěsedlic, Tršic a Velkého Újezdu).

Jedná se zpravidla o oblast s mírným jarem, relativně dlouhým, suchým a teplým létem a nepříliš dlouhou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky.

4.2. Chráněná území

Na území mikroregionu se v Domašovské vrchovině nachází významné chráněné území Přírodní park Údolí Bystřice, jehož osu tvoří právě tato řeka a který byl vyhlášen v roce 1995. Zahrnuje převážně lesnatou oblast mezi obcemi Hlubočky – Velká Bystřice – Lošov – Kopeček – Radíkov – Véska – Pohořany – Jívová. Vytváří zde klidovou oblast s celou řadou rekreačních objektů.

Severní úsek je součástí hornobenešovských vrstev a převažují zde droby. Jižní část patří do moravických vrstev, kde převládají jílové břidlice místy obsahující zkamenělé karbonské rostliny a živočichy. Kulmské sedimenty jsou v údolních svazích odkryty v celé řadě přirozených i umělých výchozů v zářezu železniční tratě a opuštěných lomech. Na jílových břidlicích jsou dále vytvořeny pleistocenní kamenná moře a kamenné proudy.

Západní a severní část byla odlesněna a přeměněna na louky a pastviny, ze kterých po odvodnění zbyly pouze fragmenty. Ovšem i na nich můžeme najít vzácné druhy flóry jako například kosatec sibiřský. Ve zbylé části se zachovala přirozená druhová skladba lesa. Údolí Bystřice je dále charakteristické rozsáhlými porosty měsíčnice vytrvalé.

Z fauny je zde typická přítomnost letounů, kterým jako zimoviště slouží lomy a několik opuštěných štol. Ty pak dále ještě využívá například mlok skvrnitý a řada bezobratlých.

Součástí přírodního parku je Přírodní památka Kamenné proudy u Domašova. Jedná se o kamenné proudy a kamenná moře na svahu údolí nad levým břehem řeky Bystřice asi 1 km jižně od Domašova nad Bystřicí (není součástí mikroregionu Bystřička). Jsou zde ukázky mrazového zvětrávání v kulmských horninách se svahovými sutěmi, které jsou pozůstatkem z poslední doby ledové a jsou typickým příkladem vlivu klimatu na tvar a vývoj terénu. Je zde patrný celý vývoj balvanového proudu od mrazového srubu na horním okraji Dvorského kopce až do údolí. Dvanáct kamenných proudů tvoří nakupené čerstvé ostrohranné bloky drob a slepenců. Povrch větších proudů je stupňovitý a zvlněný. Šířka proudů dosahuje 10 metrů, ovšem nejdelší proud má délku 165 metrů. Kamenné proudy začínají v tzv. sběrných mísách pod skalními výchozy. Celá lokalita je v současné době pokryta souvislým lesem.

V roce 2001 byla vyhlášena na území přírodního parku přírodní rezervace Hrubovodské sutě. Předmětem ochrany jsou přirozené a přírodě blízké lesní ekosystémy. Jedná se převážně o společenstva bučin, jedlobučin a suťových lesů.

V zámeckém parku ve Velké Bystřici se nachází památné stromy topolu černého. Původně zde byly stromy tří, ale v současné době jsou zachovány pouze dva. (J. Šafář a kol, 2003)

V západní části mikroregionu probíhá hranice chráněné oblasti přirozené akumulace vody Kvartéru řeky Moravy (CHOPAV), která byla stanovena nařízením vlády ČSR čísl. 85/1981 Sb. dne 24. června 1981. V souvislosti s nebezpečím ohrožení kvality pitné vody, zde nelze zřizovat skládky odpadů či provádět jiné nebezpečné aktivity. (<http://www.ceu.cz>)

4.3. Historický vývoj jednotlivých obcí

Bukovany

První zmínka o obci je z roku 1131. Tehdy olomoucký biskup Jindřich Zdík vysvětil nový kostel svatého Václava a Bukovany připadly právě tomuto olomouckému kostelu. Název obce se odráží i v jejím znaku, kdy byl použit zelený štít, symbolizující zemědělství, a v něm zlatá větévka buku se dvěma listy a dvěma bukvicemi. V horní červené části štítu jsou tři stříbrné kužely ze znaku olomouckého biskupství.

Bystrovany

Jméno vesnice se poprvé objevuje roku 1277. V roce 1850 byla vytvořena samosprávná obec, kde byla až do 20. století hlavním zdrojem obživy zemědělská výroba. K Bystrovanům patřily velké pastviny a vojenské cvičiště, které byly postupem času likvidovány a jejich zaoráváním se zvětšovala velikost polí až na současných cca 220 ha. Od roku 1975 byly Bystrovany součástí Olomouce, ovšem od 1. ledna 1993 jsou samostatnou obcí.

S výstavbou závodu Prefa v roce 1995 byl vybudován obchvat Bystrovan, kdy byla od státní silnice vybudována nová cesta mimo obec a veškerý silniční provoz směrem na Šternberk je již od roku 1990 veden právě touto novou silnicí.

Daskabát

První písemná zmínka o obci Daskabát je z roku 1232 (osada Otěhřiby). V roce 1238 se objevuje jméno jednoho z prvních majitelů, kterým byl Vran z Otěhřib. Po něm se zde vystřídala celá řada majitelů. Roku 1581 již známe Daskabát pod dnešním názvem a je součástí panství olomouckého biskupa. Od roku 1849 je samostatnou obcí a roku 1884 byl na čas přidělen k Velkému Újezdu. V roce 1938 tudy procházela hranice mezi katastrem České republiky a Německem. V letech 1974 – 1986 byl Daskabát znovu přidělen k Velkému Újezdu. Důležitým rokem v historii obce je rok 1997, kdy byla otevřena rychlostní komunikace E 35.

Doloplazy

První zmínka o obci je z roku 1228. Do roku 1719 patřily panství velehradského kláštera. Největší společenský a kulturní rozkvět spadá do období před 1. světovou válkou. Naopak 2. světová válka znamená stagnaci a omezování. V roce 1974 byla obec připojena k Tršicím, ale v 90. letech došlo k osamostatnění.

Hlubočky

První zmínka o obci je z roku 1368. O 40 let později patřila k panství hradu Hluboký a za dalších 100 let připadla panství zámku ve Velké Bystřici. Tou dobou již byla z hradu jen opuštěná zřícenina. Důležitým datem v historii obce je rok 1827, kdy se Jan Zvěřina zasloužil o založení železárny a hutě. V roce 1854 zde I. K. Machánek postavil na místě starých hamrů hřebíkárny. Roku 1870 byla založena akciová společnost Moravia, která vlastnila i závody v Mariánském Údolí. Mezi významné činitele, kteří zasáhli do krajinné struktury patří zajisté výstavba sídlišť a rodinných domů. V letech 1965 – 1970 bylo vystavěno sídliště v Hlubočkách. V 70. letech pak sídliště v Mariánském Údolí a v roce 1979 započalo rozšiřování sídliště v Hlubočkách, které dále pokračovalo v roce 1985. Jednou z významných událostí posledních let je vybudování Ski areálu, který aktivně využívá spousta příznivců zimních i adrenalinových sportů. Součástí obce jsou dílčí části Mariánské Údolí, Hlubočky, Hrubá Voda, Posluchov a Smilov.

Hrubá Voda bývala nepříliš velkou, převážně německou obcí. V letech 1850 - 1974 byla samostatnou obcí s vlastní samosprávou. Její katastr byl z velké části pokryt lesními porosty, které se stávaly místem vyhledávaným především turisty. Od 19. století

ztrácela svůj původní zemědělský charakter a lidé začali postupně docházet za prací právě do Hluboček či Mariánského Údolí. Velká část obyvatel také pracovala v okolních břidlicových lomech. Místní částí Hluboček se stává v roce 1976. I přes její poměrně malou rozlohu se zde nachází prosperující hotel Akademie. Dříve byl objekt využíván jako moderní privátní klinika "Institut Hippokrates", která se zabývala léčením civilizačních chorob. Ta byla v provozu v letech 1996 – 2002. Tehdy se podnikatelský záměr ukázal na zdejší podmínky jako nadčasový a společnost se dostala do konkurzu.

Smilov byl založen v roce 1377. Ovšem po vzniku vojenského prostoru byla obec zničena a přiřazena k Hrubé Vodě.

Posluchov vznikl po roce 1848, kdy došlo ke spojení tzv. Nonnendörfelu a „starého Posluchova“ a od roku 1850 fungoval pod jednotnou samosprávou. V letech 1938 – 1945 byl, ostatně jako celé dnešní Hlubočky, součástí „Třetí Říše“ a osvobozen byl 7. května 1945. Místní částí Hluboček je od roku 1974.

Mrsklesy

Nejstarší písemná zmínka je z roku 1364. Od roku 1864 obec patřila k Mariánskému Údolí. Mrsklesy se velmi lišily národnostním složením, kdy obyvatelstvo bylo z 85 % tvořeno Němci. V roce 1919 došlo ke spojení s Velkou Bystřicí a tím Německé osazenstvo získalo na radnici jen malé zastoupení. V říjnu 1938 se obec stala součástí „Velkoněmecké říše“. Poté byla připojena k Hlubočkám a společně s nimi k Landrátu Moravský Beroun.

Od 1. ledna 1975 se Mrsklesy znovu staly součástí Velké Bystřice, ovšem tentokrát již bez Mariánského Údolí. A konečně od 1. ledna 1996 se stávají samostatnou obcí.

Přáslavice

První zmínka je z roku 1131. Obec v té době patřila kapitule biskupského kostela. Velký vliv na rozvoj měla 1. a 2. světová válka. V letech 1950 – 1960 se zde rozrostla bytová výstavba, související s přítomností vojenských kasáren. Od roku 1990 jsou Přáslavice samostatnou obcí.

Svésedlice

První písemná zmínka pochází z roku 1370. V letech 1389 – 1848 Svésedlice patřily olomoucké kapitule. Ve své historii dále pak patřily Přáslavicím, Velké Bystřici a od 24. ledna 1990 se konečně staly samostatnou obcí.

Tršice

Nejstarší zmínka o Tršicích je z roku 1282. V roce 1536 byly povýšeny na městečko. Během historického vývoje se zde vystřídalo několik majitelů. Od roku 1568 – 1848 městečko společně s připojenými vesnicemi spadá pod církevní vrchnost. Velký význam kromě pěstování chmele zde má i vodní nádrž a 4 zdejší rybníky. Součástí obce jsou místní části Hostkovice, Lipňany, Přestavlky, Vacanovice a Zákřov.

Velká Bystřice

Jediným městem v mikroregionu je Velká Bystřice, o níž první zmínka pochází z roku 1275. Po dlouhou dobu se o ni dělila řada majitelů. Kolem roku 1500 byla povýšena na městečko. Do roku 1589 byla v rukou světských majitelů, ovšem pak bylo až do roku 1848 celé panství prodáno olomoucké kapitule.

V 15. století byla tvrz přestavěna na zámek, který ovšem později přestal být po celý rok obýván a proto sem byl umístěn pivovar, ze kterého se pivo rozváželo až do roku 1944 do celého okolí. Tehdy byl pivovar zrušen, budova chátrala a byla využívána k různým účelům. Objekt ale byl, i přes nemalé problémy, uchráněn před demolicí a přebudován na Hotel Zámek.

Od 1.června 1998 se stává Velká Bystřice městem.

Velký Újezd

První zmínka o Velkém Újezdu je z roku 1301. V roce 1381 je již Velký Újezd označován jako městečko. Poté byl až do 16. století součástí panství hradu Helfštýna, kdy byl prodán k Veselíčku. Během třicetileté války své postavení městečka ztrácí. V 19. století mu byl opět tento status navrácen a městysem zůstal až do roku 1957. Po revoluci se obec začala modernizovat a přetvářet až k současnému stavu.

5. OBYVATELSTVO

V mikroregionu dochází celkově ke zhoršování věkové struktury, což souvisí jednak s poklesem porodnosti a také odchodem mladých lidí za bydlením či prací. V důsledku této situace může v budoucnu dojít například k ohrožení místních škol. Vzhledem k nedostatku financí pro aktivity ve volném čase, může také zajisté dojít k nárůstu nežádoucích jevů jako jsou kriminalita a drogy. Na druhou stranu jsou zde velmi vhodné podmínky pro výstavbu, jako je blízkost center nebo například oblíba bydlení na venkově.

V historii sehrálo důležitou roli období 1938 – 1945. Dne 5. října 1938 mezinárodní výbor v Berlíně rozhodl o obsazení tzv. V. pásma a 20. listopadu byla stanovena konečná hranice „Třetí říše“, do níž spadalo právě území dnešních Hluboček. Obyvatelé se tedy staly součástí nově vytvořené Říšské župy Sudety. Němci ovšem na podzim v roce 1945 v souvislosti s historickými událostmi odcházejí. Prověřeným Němcům se dle tzv. košického vládního programu z 5. dubna 1945 potvrdilo československé občanství s tím, že se určily jisté podmínky pro uznání za antifašistu. Těm, kteří byli občanství zbaveni a přesto v zemi zůstali, nastolila vláda celou řadu omezení, jako například povinnost nosit zvláštní označení a byli tudíž vyloučeni z normálního, kulturního i politického života. (J. Glonek – D. Papajík, 2006)

Tabulka 2: Počet obyvatel v jednotlivých obcích mikroregionu Bystřička k 31. 12. 2006

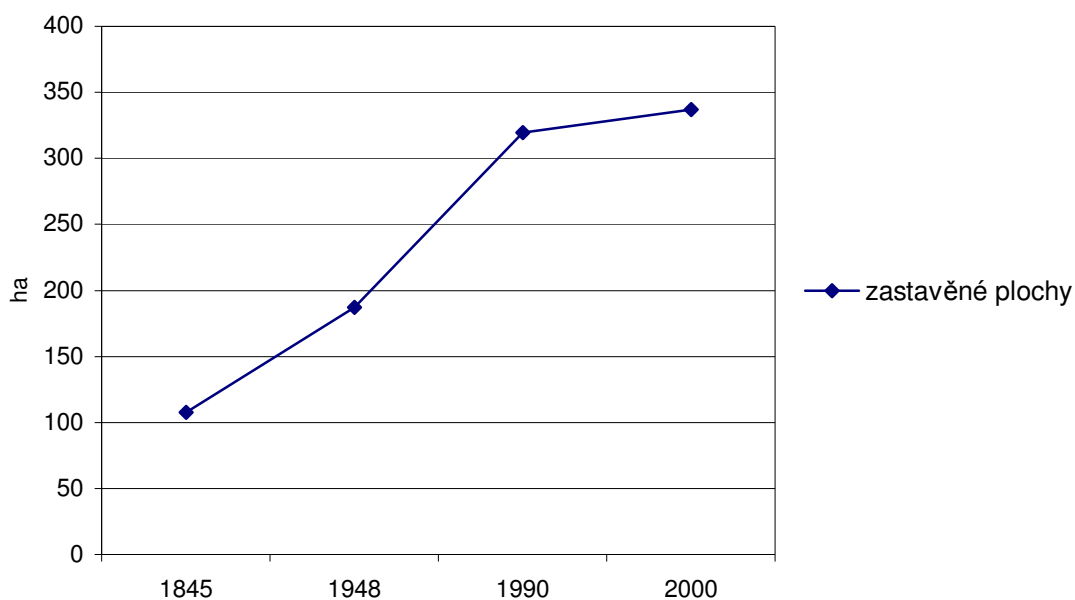
Obec	Počet obyvatel
Bukovany	515
Bystrovany	834
Daskabát	599
Doloplazy	1313
Hlubočky	4423
Mrsklesy	571
Přáslavice	1280
Svésedlice	172
Tršice	1572
Velká Bystřice	2977
Velký Újezd	1089
Bystřička	15 345

Tabulka 3: Výměra zastavěných ploch v mikroregionu Bystřička v letech 1845 – 2000 (ha)

Rok	Zastavěné plochy
1845	107,4
1948	187,3
1990	319,7
2000	336,9

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 1: Vývoj výměry zastavěných ploch v mikroregionu Bystřička v letech 1845 – 2000 (ha)

Jak vyplývá z tabulky i grafu, výměra zastavěných ploch zájmového území ve svém vývoji neustále roste. Což souvisí nejenom s přibývajícím počtem obyvatel, ale samozřejmě i s různými aktivitami díky nimž dochází k výstavbě.

6. PRŮMYSL

V mikroregionu je celá řada menších či středně velkých podniků a výhodou tedy je dostatek pracovních příležitostí. Mezi výjimky co do velikosti patří společnosti Mora Moravia a. s. a Mora Aerospace a. s.. Proto je tato kapitola věnována převážně severní části mikroregionu.

V údolí řeky Bystřičky bylo v minulosti několik dolů na stříbro a zlato. Ty však byly pro malé výtěžky opouštěny. Dnes této lokalitě říkáme Zlatý důl. Roku 1799 se lidé znovu pokusili dobývat zlato, ale našly se jen žíly, které obsahovaly olovo. Po tomto pokusu převzala pozemky báňská společnost, založila nové štoly a kutala v roce 1817 měď, stříbro a zlato. A právě tehdy se setkáváme se jménem Jana Zvěřiny. Ten zřídil v údolí Bystřičky továrnu a 27. května 1827 byla vysvěcena vysoká pec. Zvěřina se ovšem hutě i přes její dobré výsledky vzdal a v roce 1845 ji koupil baron Rothschild a závod rozšířil. Za několik let se ovšem zásoby železné rudy vyčerpaly a výroba surového železa tudíž klesala. Provoz byl tehdy pozastaven a huť prodána.

Dne 13. srpna 1861 ji společně s obytnými hospodářskými stavbami koupil I. C. Machánek, došlo k úplné rekonstrukci a k následnému zahájení výroby zámečnického zboží a plechových sporáků. Podporu našel ve svých synech a Janu Orlovi, který se stal roku 1869 spolujednatel firmou. Společně tak v roce 1870 založili akciovou společnost.

V Hlubočkách v té době také stála elektrárna, kterou bylo nahrazeno šest zastaralých parních strojů a která dodávala pohonnou sílu i Mariánskému Údolí.

V době hospodářské krize se situace řešila propouštěním dělníků či snižováním jejich platů a do výroby byly přijaty nové druhy zboží. Po obsazení pohraničních území byly Hlubočky připojeny k Německu. Čeští dělníci byli propouštěni a závod přešel na válečnou výrobu.

Osvobození v roce 1945 souvisí s odsunem německého obyvatelstva a provoz v podniku byl opět zahájen 21. května 1945. Znárodněním se dostalo záводу statutu národního podniku a definitivně přešel do státního vlastnictví. (Podnikový zpravodaj zaměstnanců podniku ZVS – Moravia, 1990)

V poválečném období podnik procházel složitým procesem konsolidace, kdy postupně začleňoval a vyčleňoval pobočné závody a zaujímal různá postavení v organizaci řízení našeho průmyslu. Postupně došlo k vyloučení všeho, co se nedalo zahrnout pod topná a varná zařízení pro domácnost. Mimo vlastní výrobu podnik

podporoval například bytovou výstavbu, zdravotnictví a školství. Od roku 2001 docházelo z důvodu vážných ekonomických problémů ke značnému propouštění zaměstnanců. Poté byl také prodán závod na výrobu sporáků a kotlů na tuhá paliva ve Dvorcích společnosti KVS Ekodivize a nástrojárna společnosti Brano a.s.. Během posledních let se počet zaměstnanců nadále snižuje, což souvisí jednak s propouštěním či odchodem do jiných společností.

V současné době můžeme společnost Mora Moravia a.s. charakterizovat jako největšího českého výrobce sporáků a vestavných spotřebičů varné techniky značky MORA v České republice a stala se součástí skupiny Gorenje Group.

Mariánské Údolí je také známé svou leteckou výrobou, jejíž počátky spadají do roku 1951. V roce 1983 se objevily první příznaky krize a Moravia upadla do zadluženosti. Pod tlakem zaměstnanců došlo ke změně ředitele podniku a k dalším reorganizacím. Od 1. října 1990 byl podnik přeměněn na akciovou společnost. V roce 1991 letecká výroba navázala spolupráci s americkou firmou Garret Aerospace (dnes Honeywell), vyrábějící letecké motory. Dne 1. ledna 2000 se letecká výroba osamostatnila a byla vytvořena akciová společnost Mora Aerospace. Firma se zabývá výrobou žáruvzdorných součástí do motorů i opravou složitých plechových komponentů týkajících se leteckého průmyslu.

Obr. 2: Letecký snímek průmyslové části v Mariánském Údolí
(Zdroj: <http://www.mora.cz>)

FOTO 8: Mora a. s. (J. Vodičková, duben 2007)

Z dalších průmyslových aktivit v mikroregionu je zajisté významná těžba stavebního kamene v lomu na Hrubé Vodě, kde těží společnost Zapa beton a. s.

Dále pak společnost S + C ALFANAMETAL v Tršicích. Jedná se o slévárnu ušlechtilé oceli, která je zaměřena na výrobu odlitku do forem a na skořepinové lití metodou shell moulding. Firma byla založena v roce 1996 mateřskou firmou Schmidt + Clemens a kompletní provoz byl zahájen v roce 1999. (<http://www.schmidt-clemens.de>)

7. ZEMĚDĚLSTVÍ

V mikroregionu je dobrá kvalita půdy, vysoká produkční schopnost a tudíž vhodné podmínky pro zemědělskou produkci. Ovšem problémem je nedostatečné technické vybavení, které je navíc poměrně zastaralé a jeho obměna značně pomalá. Významnou roli zde hraje pěstování chmele a proto bude tato kapitola zaměřena spíše na střední a jižní oblast mikroregionu.

První zmínka o pěstování chmele v Tršicích je z roku 1506. Chmelnice zde existovaly ještě v první polovině 19. století, ovšem po zrušení roboty v roce 1848 došlo k úpadku.

O obnovu pěstování chmele se zasloužil Hynek Florýk, který založil v roce 1861 ve spolupráci s profesorem Janem Lambem chmelnici. Rok 1861 je pak rokem vzniku novodobého moravského chmelařství a podle jména této obce je pojmenována i celá chmelařská oblast na Moravě.

Pěstování chmele se poté šířilo i do dalších obcí v okolí. V letech 1864 – 1866 byly založeny chmelnice v Lipňanech, Čekyni, Lazníkách, Lazníčkách a Výklekách. Rozvíjející se chmelařství bylo v letech 1869 a 1870 ohroženo, jak z důvodu neúrody, tak i světové nadvýroby a nízkých cen. Mimo to se projevily i obrovské ztráty díky přítomnosti škůdců. Celá řada chmelnic byla proto tehdy zrušena. Ale i přesto se chmelařství na tršicku udrželo a v roce 1871 koupili chmel poprvé žatečtí obchodníci, kteří jej míchali s místním chmelem.

Ke konci 19. a počátkem 20. století rozvoj dále pokračuje. Rozloha chmelnic neustále stoupala a roku 1902 dosáhla 860 ha. V roce 1883 vznikl Chmelařský spolek pro Tršice a okolí, který hájil zájmy chmelařů, měl vlastní pokusnou chmelnici a díky jeho podpoře byla v roce 1927 postavena budova Zemské odborné zemědělsko-chmelařské školy. V roce 1900 spolek vybudoval chmelařskou tržnici s první sušárnou chmele, v roce 1908 dal vystavět v prostorách tržnice známkovnu chmele a v roce 1909 byla přistavěna sírárna.

V této době se kromě chmele rozvíjela i další zemědělská odvětví. Po přestavbě pivovaru na sladovnu se zvýšila výměra ječmene, což trvalo do první světové války, kdy byla výroba sladu zastavena.

Před první světovou válkou se výměra chmelnic snížila a během ní, díky poklesu výroby piva, tršické chmelařství téměř zaniklo. Ovšem díky obrovské poptávce po

chmelu v poválečném období mnoho pěstitelů své chmelnice obnovili. Další krize nastala ve 30. letech 20. století a potřetí za doby okupace, kdy povinnou redukcí byla plocha chmelnic snížena na pouhých 75 ha a k dalšímu poklesu chmelnic došlo i po 2. světové válce.

V roce 1950, kdy zde bylo přibližně 60 ha chmelnic, nastává obrat a jejich plocha opět začala stoupat. V roce 1957 již plocha chmelnic představovala 289,18 ha a v roce 1990 dokonce 1134,42 ha. Od této doby ovšem nárůst plochy stagnuje. V roce 1995 se dokonce začal projevovat nadbytek chmele na světovém trhu, což se samozřejmě projevilo ve výměře ploch, které začaly klesat.

V současné době se v samotných Tršicích pěstuje chmel na ploše 45 ha a má ve skladbě rostlinné výroby velmi specifické postavení. (Chmelařská ročenka 2000, 1999)

Tabulka 4: Tršická výrobní oblast na území mikroregionu Bystřička v roce 2000:

Pěstitel	Chmelařská obec
AGROSPOL V. BYSTŘICE	Přáslavice
AGROSPOL V. BYSTŘICE	Velká Bystřice
ROZSÍVALOVÁ VĚRA	Tršice
TRŠICKÁ ZEMĚDĚLSKÁ	Tršice
ZD DOLOPLAZY	Doloplazy

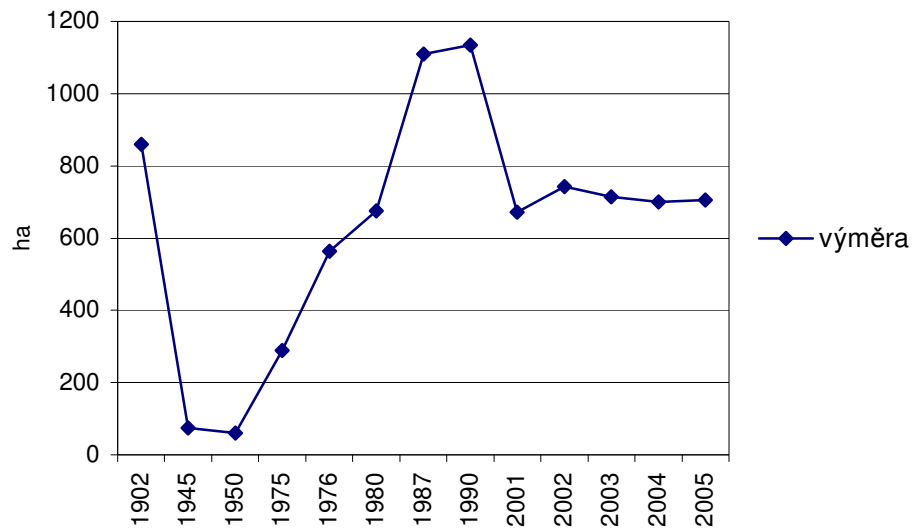
Zdroj: Chmelařská ročenka 2000, Praha 1999

Tabulka 5: Vývoj výměry chmelnic v tršické oblasti (ha)

Rok	Plocha
1902	860
1945	75
1950	60
1975	289,18
1976	563,6
1980	674,64
1987	1109,24
1990	1134,42
2001	672
2002	742
2003	715
2004	700
2005	705

Graf 2: Vývoj výměry chmelnic v tršické oblasti (ha)

Tabulka 6: Vývoj produkce chmele v tršické oblasti v letech 2001 – 2005 (t)

Rok	Produkce
2001	965
2002	732,2
2003	945,8
2004	1058,8
2005	1260,3

Zdroj: <http://chmelar.hajsl.cz>

Jak vyplývá z tabulky i grafu produkce chmele v tršické oblasti v letech 2001 – 2002 poklesla. Poté do roku 2005 neustále stoupá.

Tabulka 7: Vývoj výnosu chmele v tršické oblasti v letech 2001 – 2005 (t / ha)

Rok	Výnos
2001	1,43
2002	0,99
2003	1,32
2004	1,51
2005	1,79

Zdroj: <http://chmelar.hajsl.cz>

Výnos chmele v tršické oblasti v letech 2001 – 2002 poklesl, ovšem pak nastává vzestup.

Z dalších rostlinných produktů jsou na území mikroregionu pěstovány píce, především jetel a vojtěška, ječmen, kukuřice, krmná řepa, cukrovka, řepka olejná a mák.

Živočišná výroba je zde provozována v poměrně menším rozsahu než rostlinná. Chovalo se zde nejvíce hovězího dobytka, jehož stavy se do roku 1981 postupně zvyšovaly. Od tohoto roku pak dochází k plánovanému snížení počtu. V obdobné situaci byl i vývoj chovu vepřů, kde nastalo plánované snížení stavu v roce 1979 a souviselo se specializací družstva.

FOTO 9: Chmelnice v Doloplazech (J. Vodičková, duben 2007)

Obr. 2: Tršická chmelnice
(Zdroj: <http://www.agrospolvb.cz>)

8. VÝVOJ ZMĚN VYUŽITÍ PŮDY

Tato kapitola je věnována změnám ve vývoji využití půdy v období 1845 – 1948 – 1990 – 2000. Statistické údaje jsou získány z databáze LUCC Czechia 2000.

Díky odlišnému členění obcí v této databázi, vzhledem k současné situaci, musely být některé obce sloučeny. Ovšem katastrální území zůstalo nadále plně pokryto. Údaje jsou zpracovány do tabulek a grafů a nechybí ani slovní komentáře. V důsledku přehlednosti a lepší čitelnosti byly do grafů údaje sumarizovány (dle databáze LUCC Czechia 2000). Louky a pastviny byly zahrnuty do kategorie trvalé travní porosty a vodní, zastavěné a ostatní plochy do kategorie jiné.

8. 1. Mikroergion Bystřička

Tabulka 8: Využití půdního fondu k. j. mikroregion Bystřička v letech 1845 – 2000 (ha)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	7127,6	6830,8	5572,9	5476,6
Trvalé kultury	130,7	357,3	709,6	679,6
Louky	939,1	957,8	468,7	498,8
Pastviny	805,2	319,5	417,3	411,9
Lesní plochy	6604,6	5533,4	5558,4	5793,2
Vodní plochy	117,9	88,1	117,9	121,6
Zastavěné plochy	107,4	187,3	319,7	336,9
Ostatní	294,2	414,8	1642,9	1487,4

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Výměra orné půdy v celém mikroregionu zaznamenala postupný pokles, kdy v období 1845 – 2000 nastal úbytek o téměř ¼. Trvalé kultury se do roku 1990 více než zpětinásobily. Do roku 2000 pak následuje pokles o 30 ha. Plocha luk v letech 1845 – 1948 mírně stoupla, ovšem vývoj pokračoval do roku 1990 úbytkem o přibližně 50 %. Následně výměra stoupla o 30,1 ha. Pastviny prodělaly do roku 1948 výraznější pokles.

Do roku 1990 nastává změna opačným směrem a za dalších 10 let se rozloha nepatrně snížila.

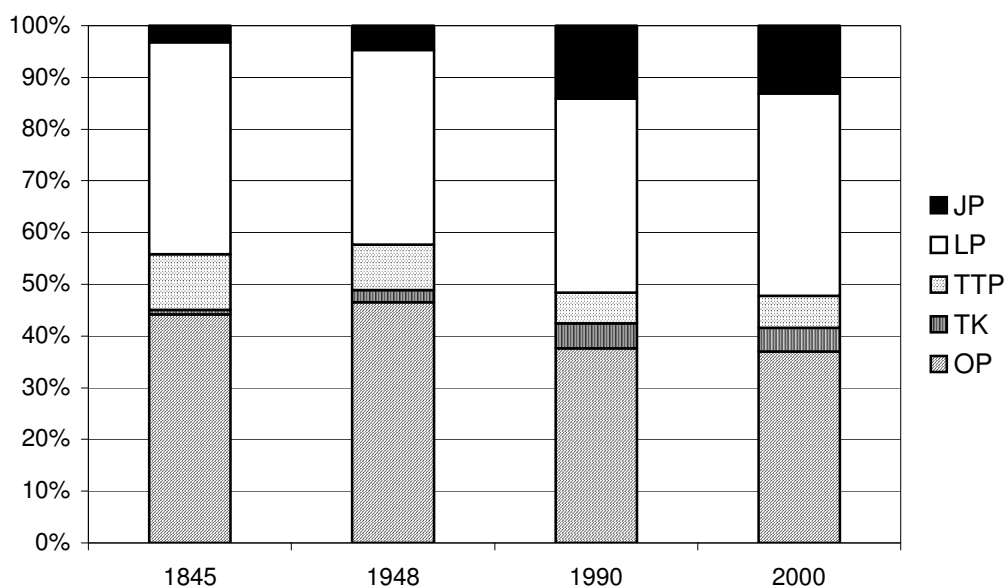
Plocha lesa v období 1845 – 1948 poklesla o zhruba 16 %. Za dalších 52 let výměra stoupla o 259,8 ha. Obdobný trend zaznamenaly i vodní plochy. Zástavba se v mikroregionu neustále zvyšovala, až se v roce 2000 téměř ztrojnásobila. Podobná situace se týká i ostatních ploch, kde je nárůst skoro pětinasobný.

Tabulka 9: Využití půdního fondu k . j. mikroregion Bystřička v letech 1845 – 2000 (%)

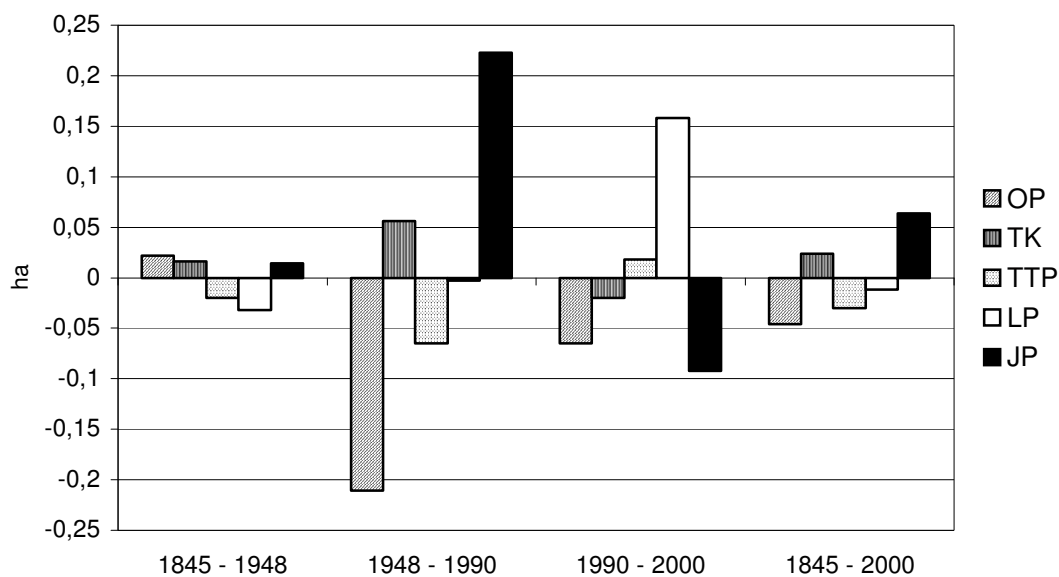
Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	44,20	46,50	37,64	36,99
Trvalé kultury	0,81	2,43	4,79	4,59
Louky	5,82	6,52	3,16	3,37
Pastviny	4,99	2,18	2,81	2,78
Lesní plochy	40,95	37,67	37,54	39,13
Vodní plochy	0,73	0,60	0,80	0,82
Zastavěné plochy	0,67	1,28	2,16	2,27
Ostatní	1,83	2,82	11,10	10,05

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 3: Využití půdního fondu k . j. mikroregion Bystřička v letech 1845 – 2002 (%)

Graf 4: Průměrné roční změny ve výměře ploch v k. j. mikroregion Bystřička v letech 1845 – 2000 (ha)

Tabulka 10: Vývoj struktury půdního fondu k. j. mikroregion Bystřička 1845 – 1948 – 1990 – 2000 (ha, %)

Půdní kategorie	Období							
	1845 - 1948		1948 - 1990		1990 - 2000		1845 - 2000	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Orná půda	-296,80	-4,16	-1257,9	-18,42	-93,30	-1,73	-16,51	-23,16
Trvalé kultury	226,60	173,37	352,30	98,60	-30,00	-4,23	548,90	419,97
Louky	18,70	1,99	-489,10	-51,06	30,10	6,42	-440,30	-46,89
Pastviny	-485,70	-60,32	97,80	30,61	-5,40	-1,29	-393,30	-48,85
Lesní půda	-1071,2	-16,22	25,00	0,45	234,8	4,22	-811,40	-21,50
Vodní plochy	-29,80	-25,28	29,80	33,83	3,70	3,14	-81,14	-12,29
Zastavěné plochy	79,90	74,39	132,40	70,69	17,20	5,38	229,50	3,14
Ostatní plochy	120,60	40,99	1228,1	296,07	-155,50	-9,460	1193,2	405,57

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

8. 2. Bukovany + Bystrovany

Katastrální jednotka Bukovany a Bystrovany leží v západní části mikroregionu Bystřička. Je charakteristické převažujícím výskytem zemědělské půdy a ve svém vývoji prodělalo jisté změny, které ovšem nebyly nijak radikální.

Tabulka 11: Využití půdního fondu k. j. Bukovany a Bystrovany v letech 1845 – 2000 (ha)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	1274,6	1221,6	971,5	960,2
Trvalé kultury	28,2	100,6	116,8	119,7
Louky	11,6	47,1	12,1	13,9
Pastviny	221	64,5	25	21,5
Lesní plochy	178,8	162,8	175	173,6
Vodní plochy	25	24,4	20,2	20,2
Zastavěné plochy	17,2	80,9	110,5	130,8
Ostatní	55,7	127,8	390,5	382,4

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Výměra orné půdy se od roku 1845 postupně snižovala, zatímco trvalé kultury zaznamenaly vzestup. Rozloha luk v období 1845 – 1948 vzrostla, do roku 1990 došlo ke snížení o 74 % a do roku 2000 nastal opět slabý vzestup. Výměra pastvin od roku 1845 stále klesala.

Lesní plochy v období 1845 – 1948 svou plochu snížily o 16 ha. V letech 1948 – 1990 se výměra znovu rozrostla, ale v roce 2000 je o 1,4 ha nižší.

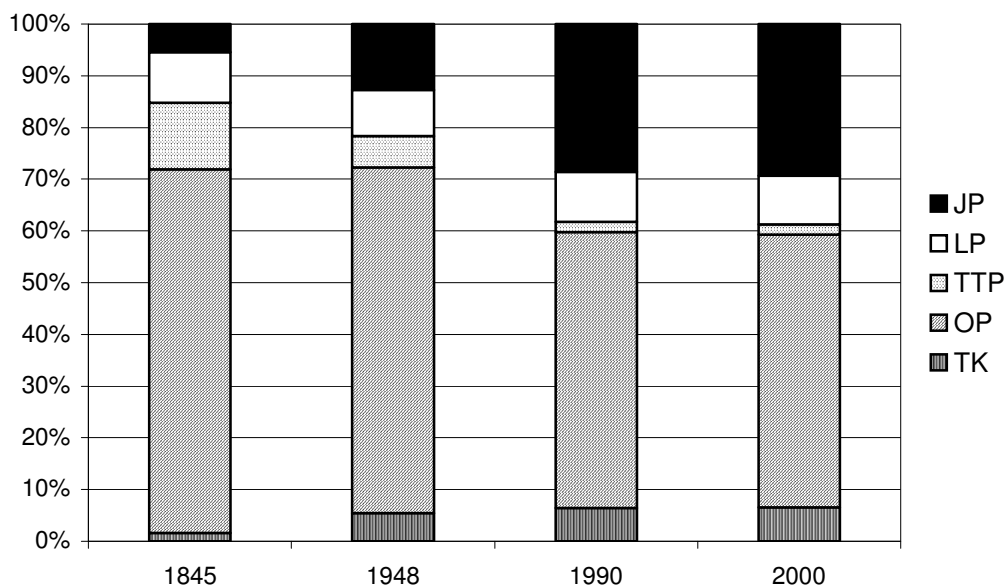
Výměra vodních ploch od roku 1845 slabě poklesla. V období 1990 – 2000 nezaznamenala žádnou změnu. Zastavěné plochy se do roku 2000 více než zosminásobily. Obdobný nárůst se vztahuje i na ostatní plochy, kdy výměra stoupla o 586 %.

Tabulka 12: Využití půdního fondu k. j. Bukovany a Bystrovany v letech 1845 – 2000 (%)

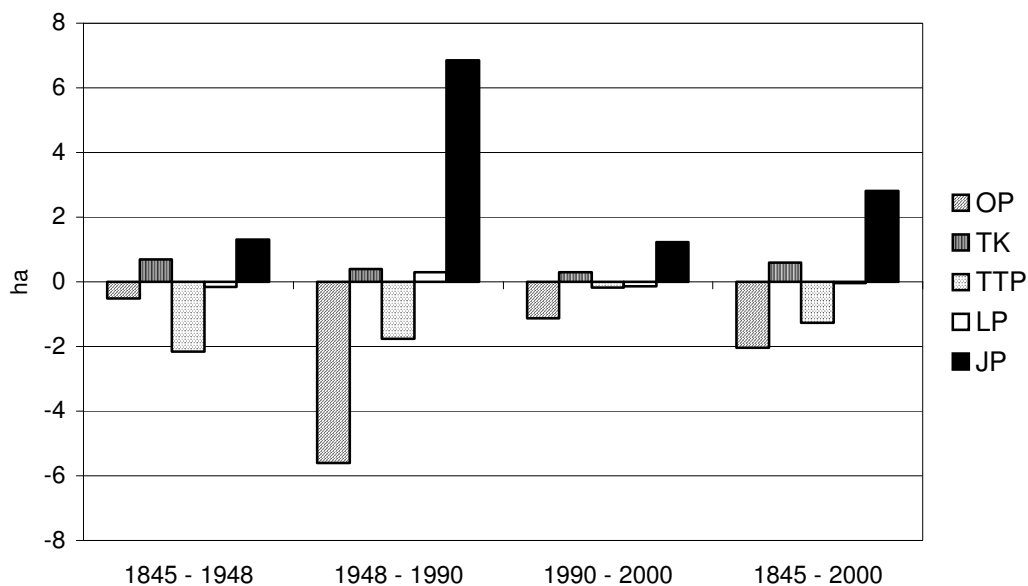
Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	70,34	66,77	53,33	52,69
Trvalé kultury	1,56	5,50	6,41	6,57
Louky	0,64	2,57	0,66	0,76
Pastviny	12,19	3,53	1,37	1,18
Lesní plochy	9,87	8,90	9,61	9,53
Vodní plochy	1,38	1,33	1,11	1,11
Zastavěné plochy	0,95	4,42	6,07	7,18
Ostatní	3,07	6,98	21,44	20,98

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 5: Využití půdního fondu k. j. Bukovany a Bystrovany v letech 1845 – 2000 (%)

Graf 6: Průměrné roční změny ve výměře ploch v k. j. Bukovany a Bystrovany v letech 1845 – 2000 (ha)

Tabulka 13: Vývoj struktury půdního fondu k. j. Bukovany a Bystrovany 1845 – 1948 – 1990 – 2000 (ha, %)

Půdní kategorie	Období							
	1845 - 1948		1948 - 1990		1990 - 2000		1845 - 2000	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Orná půda	-53,00	-4,16	-250,10	-20,47	-11,30	-1,16	-314,40	-24,67
Trvalé kultury	72,40	256,74	16,20	16,10	2,90	2,48	91,50	324,47
Louky	35,50	306,03	-35,00	-74,31	1,80	14,88	2,30	19,83
Pastviny	-156,50	-70,81	-39,50	-61,24	-3,50	-14,00	-199,50	-90,27
Lesní půda	-16,00	-8,95	12,20	7,49	-1,40	-0,80	-5,20	-2,91
Vodní plochy	-0,60	-2,40	-4,20	-17,21	0,00	0,00	-4,80	-19,20
Zastavěné plochy	63,70	370,35	29,60	36,59	20,30	18,37	113,60	660,47
Ostatní plochy	72,10	129,44	262,70	205,56	-8,10	-2,07	326,70	586,54

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

8. 3. Daskabát + Přáslavice

Katastrální jednotka Daskabát a Přáslavice prodělalo v období 1845 – 2000 změny zejména v kategorii trvalých travních porostů a ostatních ploch. Ve zbylých kategoriích jsou změny nepříliš výrazné.

Tabulka 14: Využití půdního fondu k. j. Daskabát a Přáslavice v letech 1845 – 2000 (ha)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	723,3	867,7	738,4	667
Trvalé kultury	8,8	28,4	78	76,2
Louky	419,5	375,4	167,7	192,3
Pastviny	123,4	104,4	17,2	16,5
Lesní plochy	895,3	789,5	756,6	926,6
Vodní plochy	9,8	3,8	6,6	7,9
Zastavěné plochy	8,4	16,5	25,7	27,5
Ostatní	40,5	41,8	441,3	319,6

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Orná půda v období 1845 – 1948 stoupla o 144,4 ha. Od tohoto roku je zaznamenán trvalý pokles. Výměra trvalých kultur se do roku 1990 více než zosminásobila. V letech 1990 – 2000 poklesla o 2,3 %. Plocha luk poklesla v období 1845 – 1948 o více než polovinu. U pastvin je snížení dokonce ještě výraznější, a to o 86,6 %.

Rozloha lesa v letech 1845 – 1990 svou výměru snížila o 138,7 ha, ovšem poté nastává vzestup.

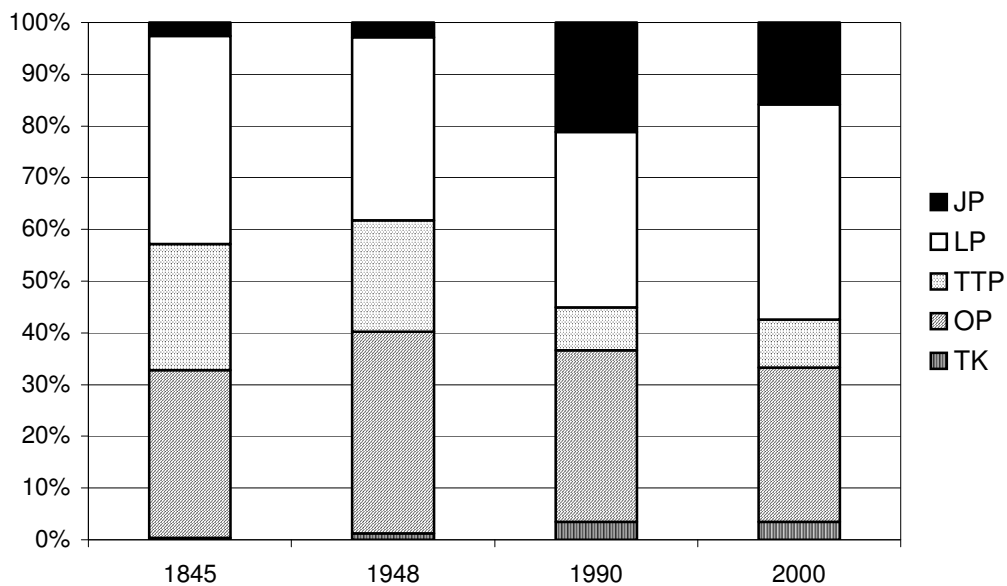
Vodní plochy od roku 1845 do roku 1948 poklesly o více než 60 %, následně došlo až do roku 2000 k nárůstu. Nejnižší podíl zastavěných ploch byl zaznamenán v roce 1845. Od té doby se výměra více než ztrojnásobila. Ostatní plochy zaznamenaly markantní navýšení, kdy v letech 1845 – 2000 vzrostla výměra o téměř osminásobek.

Tabulka 15: Využití půdního fondu k. j. Daskabát a Přáslavice v letech 1845 – 2000 (%)

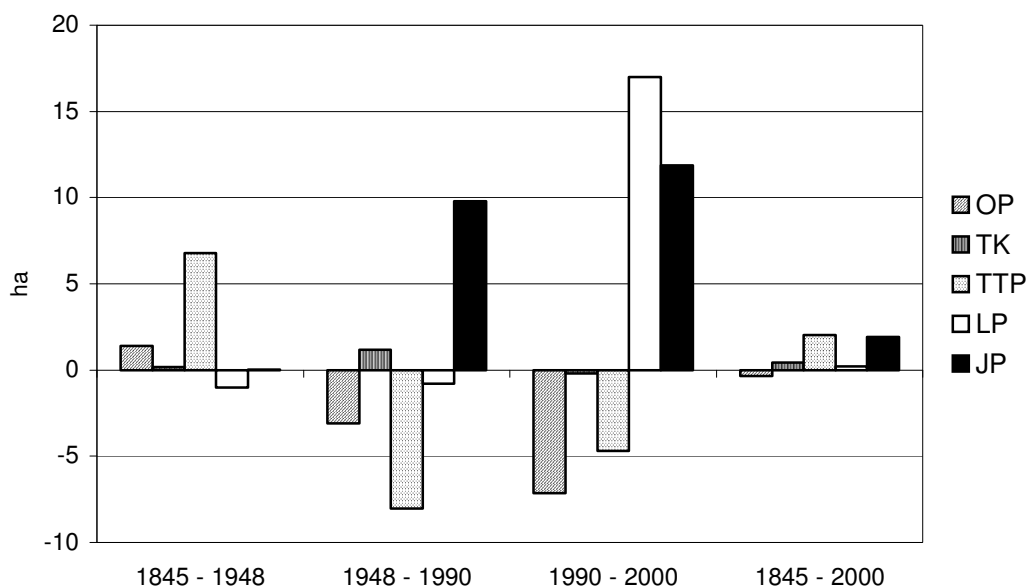
Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	32,45	38,95	33,09	29,86
Trvalé kultury	0,39	1,27	3,50	3,41
Louky	18,82	16,85	7,52	8,61
Pastviny	5,54	4,69	0,77	0,74
Lesní plochy	0,44	0,17	0,29	0,35
Vodní plochy	0,38	0,74	1,15	1,23
Zastavěné plochy	1,81	1,88	19,77	14,31
Ostatní	2,63	2,79	21,21	15,89

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 7: Využití půdního fondu k. j. Daskabát a Přáslavice v letech 1845 – 2000 (%)

Graf 8: Průměrné roční změny ve výměře ploch v k. j. Daskabát a Přáslavice v letech 1845 – 2000 (ha)

Tabulka 16: Vývoj struktury půdního fondu k. j. Daskabát a Přáslavice 1845 – 1948 – 1990 – 2000 (ha, %)

Půdní kategorie	Období							
	1845 - 1948		1948 - 1990		1990 - 2000		1845 - 2000	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Orná půda	144,40	19,96	-129,30	-14,90	-71,40	-9,67	-56,30	-7,78
Trvalé kultury	19,60	222,73	49,60	174,65	-1,80	-2,31	67,40	765,91
Louky	-44,10	-10,51	-207,70	-55,33	24,60	14,67	-227,20	54,16
Pastviny	-19,00	-15,40	-87,20	-83,52	-0,70	-4,07	-106,90	-86,63
Lesní půda	-105,80	-11,82	-32,90	-4,17	170	22,47	31,30	3,50
Vodní plochy	-6,00	-61,22	2,80	73,68	1,30	19,70	-1,90	-19,39
Zastavěné plochy	8,10	96,43	9,20	55,76	1,80	7,00	19,10	227,38
Ostatní plochy	1,30	3,21	399,50	955,74	-121,70	-27,58	279,10	689,14

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

8. 4. Doloplazy

Katastrální jednotka Doloplazy byla k mikroregionu Bystřička připojena jako poslední v roce 2006. Převážná část z celkové výměry připadá na zemědělskou půdu. Méně pak na lesy a jiné plochy.

Tabulka 17: Využití půdního fondu k. j. Doloplazy v letech 1845 – 2000 (ha)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	605	655,9	570,8	570,4
Trvalé kultury	11	15,1	63,4	63,9
Louky	16,1	31,7	27,6	27,5
Pastviny	52,3	7,7	13	5,5
Lesní plochy	96,6	64,9	70,1	70,5
Vodní plochy	0,5	0,5	4,1	4,2
Zastavěné plochy	5,8	10	17,7	17,9
Ostatní	17,4	17,3	37,2	44,2

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Výměra orné půdy za období 1846 – 2000 poklesla o 34,6 ha. Trvalé kultury během vývoje zaznamenaly nárůst o 480 %. Velikost luk vzrostla o více než polovinu, pastviny svou plochu naopak snížily.

Výměra lesa poklesla o přibližně 27 %.

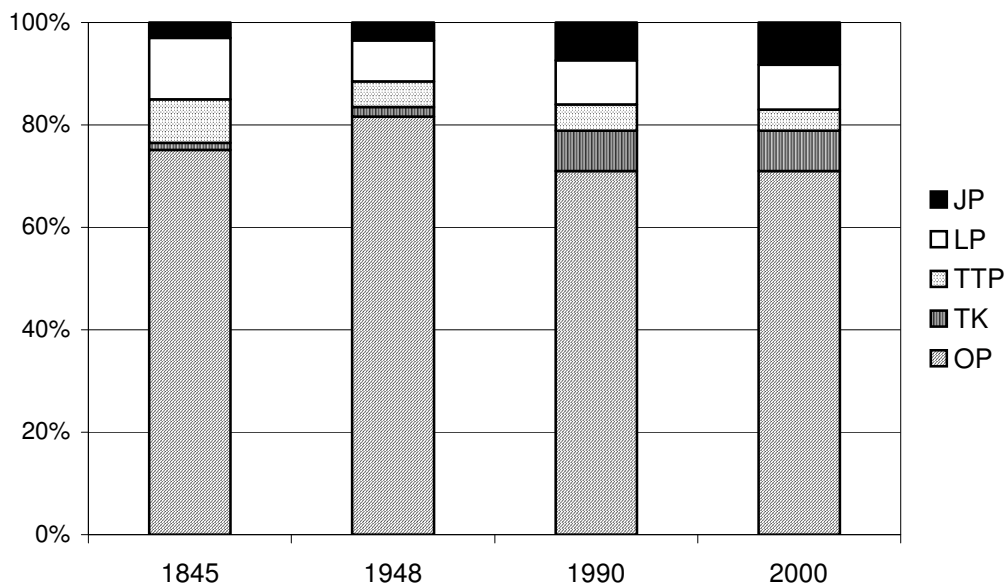
Vodní plochy svou rozlohu v letech 1845 – 1948 nezměnily. Od té doby nastává vzestup na 4,2 ha. Zástavba se do roku 1948 zvýšila téměř o dvojnásobek. V období 1948 – 2000 se výměra opět takřka zdvojnásobila. Ostatní plochy také vzrostly, a to o 154 %.

Tabulka 18: Využití půdního fondu k. j. Doloplazy v letech 1845 – 2000 (%)

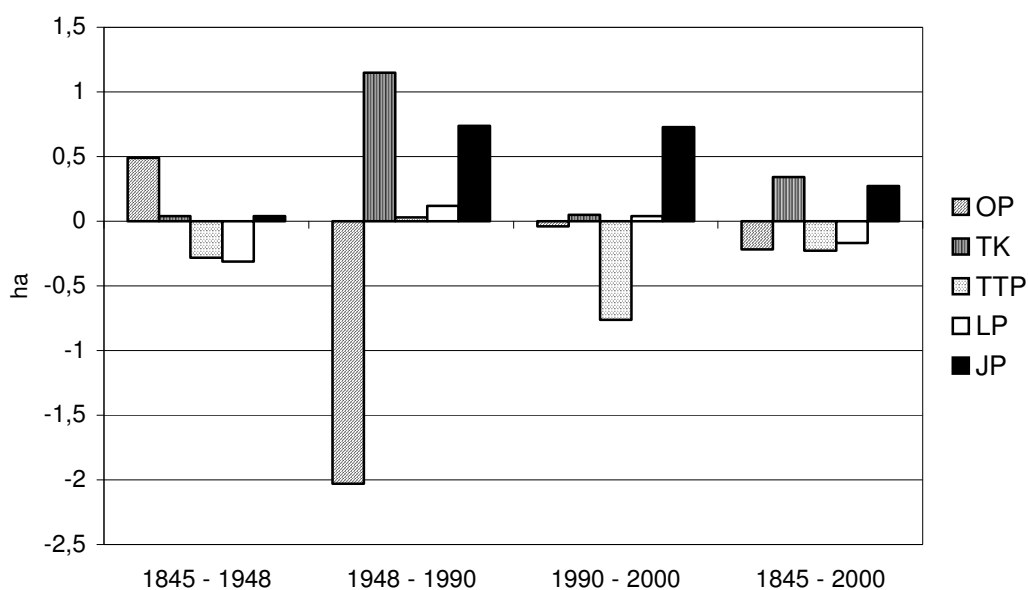
Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	75,18	81,67	71,00	70,94
Trvalé kultury	1,37	1,88	7,89	7,95
Louky	2,00	3,95	3,43	3,42
Pastviny	6,50	0,96	1,62	0,68
Lesní plochy	12,01	8,08	8,72	8,77
Vodní plochy	0,06	0,06	0,51	0,52
Zastavěné plochy	0,72	1,25	2,20	2,23
Ostatní	2,16	2,15	4,63	5,49

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 9: Využití půdního fondu k. j. Doloplazy v letech 1845 – 2000 (%)

Graf 10: Průměrné roční změny ve výměře ploch v k. j. Doloplazy v letech 1845 – 2000 (ha)

Tabulka 19: Vývoj struktury půdního fondu k. j. Doloplazy 1845 – 1948 – 1990 – 2000 (ha, %)

Půdní kategorie	Období							
	1845 - 1948		1948 - 1990		1990 - 2000		1845 - 2000	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Orná půda	50,90	8,41	-85,10	-12,97	-0,40	-0,07	-34,60	-5,72
Trvalé kultury	4,10	37,27	48,30	319,87	0,50	0,79	52,90	480,91
Louky	15,60	96,89	-4,10	12,93	-0,10	-0,36	11,40	70,80
Pastviny	-44,60	-85,28	5,30	-68,83	-7,50	-57,69	-46,80	-89,48
Lesní půda	-31,70	-32,82	5,20	8,01	0,40	0,57	-26,10	-27,02
Vodní plochy	0,00	0,00	3,60	720,00	0,10	2,44	3,70	740,00
Zastavěné plochy	4,20	72,41	7,70	77,00	0,20	1,13	12,10	208,62
Ostatní plochy	-0,10	-0,57	19,90	115,03	7,00	18,82	26,80	154,02

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

8. 5. Hlubočky + Mrsklesy

Hlubočky a Mrsklesy leží v severní části mikroregionu. Jsou charakteristické především hojným zastoupením lesního společenstva. Ve srovnání s ostatními částmi mikroregionu je zde naopak velmi málo přítomna orné půdy.

Tabulka 20: Využití půdního fondu k. j. Hlubočky a Mrsklesy v letech 1845 – 2000 (ha)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	758,3	851,2	373,1	367,2
Trvalé kultury	13,2	35,3	69,5	70,3
Louky	279,8	278,3	119,4	122,1
Pastviny	22,4	87	330,6	336,1
Lesní plochy	3312,7	3268,9	3270,5	3347,8
Vodní plochy	33,8	33,8	28,4	28,8
Zastavěné plochy	11,5	8,6	61,3	50,9
Ostatní	52,6	42,4	429,9	357,6

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Výměra orné půdy se v období 1845 – 1948 zvýšila o 12 %. Od té doby nastal pokles o 57 %. Plocha trvalých kultur neustále stoupala, až se více než zpětinasobila. Naopak velikost luk zaznamenala do roku 1990 trvalý pokles. Poté výměra mírně narůstá. Pastviny se v letech 1845 – 2000 zvýšily z 22,4 ha na 336,1 ha.

Výměra lesa do roku 1948 mírně poklesla. Poté nastává vzestup.

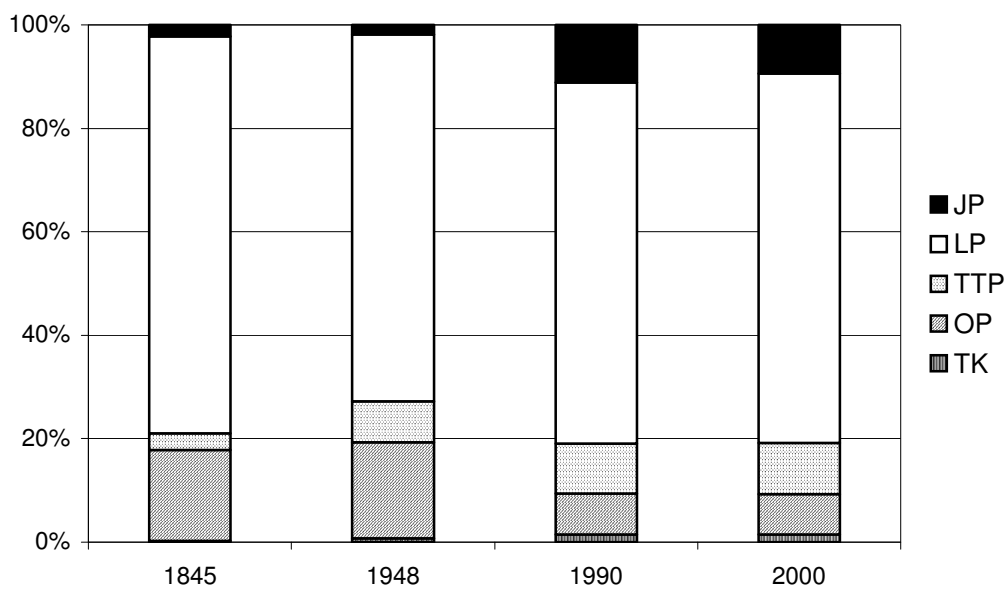
Plocha vod byla v roce 1845 a 1948 stejná. Od tohoto roku nastává slabý pokles a v letech 1990 – 2000 výměra stoupla o nepatrných 0,4 ha. Zastavěné plochy se do roku 1948 snížily o více než ¼. V období 1948 – 1990 vzrostla výměra o přibližně sedminásobek a následuje další pokles až na 50,9 ha v roce 2000. Od roku 1845 se ostatní plochy postupně snižovaly. Ovšem v období 1948 – 1990 nastal výrazný nárůst a od té doby rozloha opět klesá.

Tabulka 21: Využití půdního fondu k. j. Hlubočky a Mrsklesy v letech 1845 – 2000 (%)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	16,91	18,48	7,97	7,84
Trvalé kultury	0,30	0,77	1,48	1,50
Louky	6,24	6,04	2,55	2,61
Pastviny	0,50	1,89	7,06	7,18
Lesní plochy	73,87	70,98	69,84	71,52
Vodní plochy	0,75	0,73	0,61	0,62
Zastavěné plochy	0,26	0,19	1,31	1,09
Ostatní	1,17	0,92	9,18	7,64

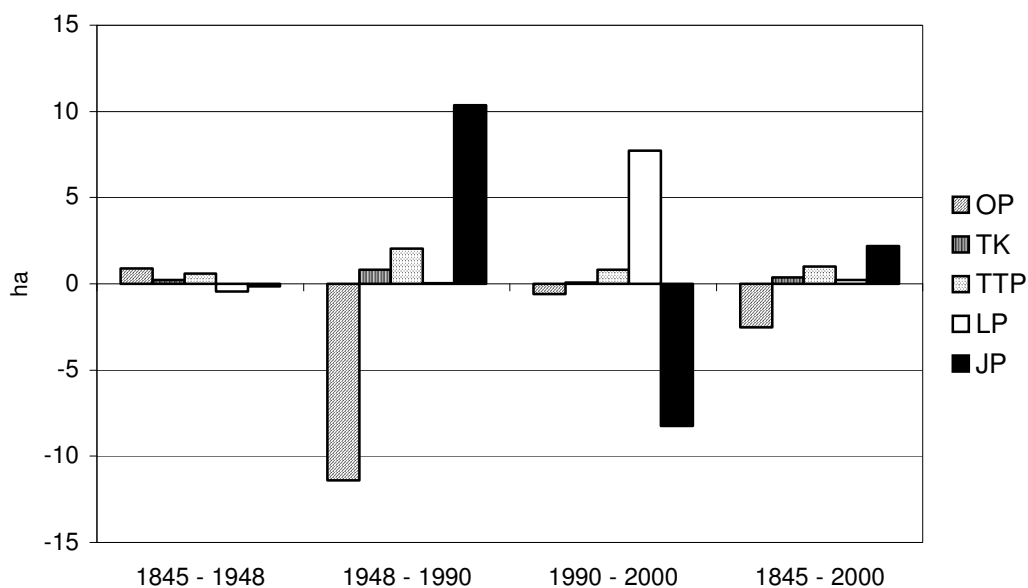
Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 11: Využití půdního fondu k. j. Hlubočky a Mrsklesy v letech 1845 – 2000 (%)

Graf 12: Průměrné roční změny ve výměře ploch v k. j. Hlubočky a Mrsklesy v letech 1845 – 2000 (ha)

Tabulka 22: Vývoj struktury půdního fondu k. j. Hlubočky a Mrsklesy 1845 – 1948 – 1990 – 2000 (ha, %)

Půdní kategorie	Období							
	1845 - 1948		1948 - 1990		1990 - 2000		1845 - 2000	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Orná půda	92,90	12,25	-478,10	-56,17	-5,90	-1,58	-391,10	-51,58
Trvalé kultury	22,10	167,42	34,20	96,88	0,80	1,15	57,10	432,58
Louky	-1,50	-0,54	-158,90	-57,10	2,70	2,26	-157,70	-56,36
Pastviny	64,60	288,39	243,60	280,00	5,50	1,66	313,70	1400,45
Lesní půda	-43,80	-1,32	1,60	0,05	77,30	2,36	35,10	1,06
Vodní plochy	0,00	0,00	-5,40	-15,98	0,40	1,41	-5,00	-14,79
Zastavěné plochy	-2,90	-25,22	52,70	612,79	-10,40	-16,97	39,40	342,61
Ostatní plochy	-10,20	-19,39	387,50	913,92	-72,30	-16,82	305,00	579,85

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

8. 6. Tršice

Katastrální jednotka Tršice je nejjižnější částí mikroregionu a je pro něj typický převažující výskyt zemědělské půdy. Ve svém vývoji prodělalo největší změny, které souvisely s odtržením místních částí a tudíž celková výměra v období 1845 – 1948 poklesla o 1535,3 ha.

Tabulka 23: Využití půdního fondu k. j. Tršice v letech 1845 – 2000 (ha)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	2206,4	1561,1	1446,3	1484,2
Trvalé kultury	33,7	61,9	176,8	136,5
Louky	114	107,8	41,2	41,8
Pastviny	177,9	8,9	11,4	11,3
Lesní plochy	1379,3	636,4	660,2	659,9
Vodní plochy	32,7	10,2	28	29,5
Zastavěné plochy	39,9	29,3	37,6	38,6
Ostatní	55,2	88,2	102,5	102,1

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

V období 1845 – 1990 plocha orné půdy poklesla o více než 34 %. Do roku 2000 se navýšila o 37,9 ha. Stejně tak trvalé kultury i louky v letech 1845 – 1990 vzrostly a poté do roku 2000 nastává pokles. Plocha pastvin se do roku 1948 snížila o radikálních 95 %. Následuje mírný vzestup a v období 1990 – 2000 je výměra prakticky stejná.

Lesní plochy zaznamenaly postupný pokles, kdy v roce 2000 byla výměra méně než poloviční.

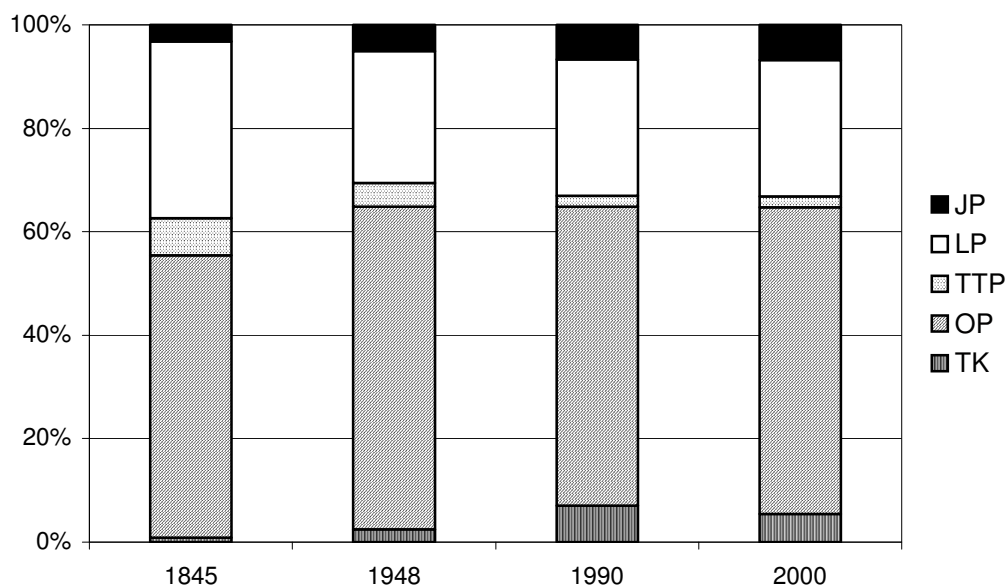
Od roku 1845 do 1948 se vodní plochy zmenšily o necelých 70 %. Vývoj pokračuje dalším nárůstem. Plocha zástavby se do roku 1948 snížila o zhruba 26 %. Následně je evidován vzestup. Ostatní plochy zaznamenaly nárůst. Výjimku tvoří období 1990 – 2000, kdy je výměra lesa téměř stejná.

Tabulka 24: Využití půdního fondu k. j. Tršice v letech 1845 – 2000 (%)

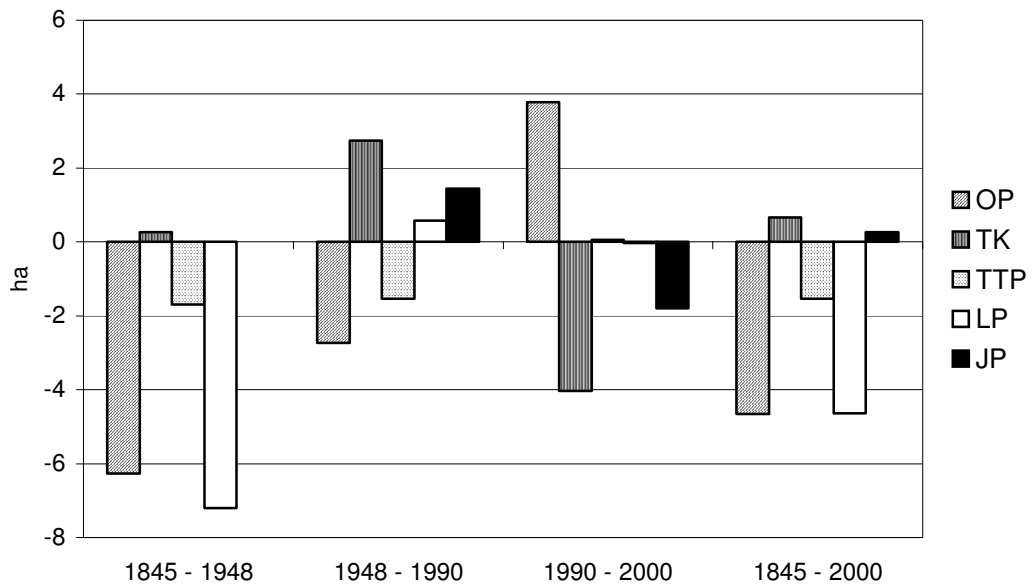
Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	54,63	62,35	57,76	59,28
Trvalé kultury	0,83	2,47	7,06	5,45
Louky	2,82	4,31	1,65	1,67
Pastviny	4,40	0,35	0,46	0,45
Lesní plochy	34,15	25,42	26,36	26,35
Vodní plochy	0,81	0,41	1,12	1,18
Zastavěné plochy	0,99	1,17	1,50	1,54
Ostatní	1,37	3,52	4,09	4,08

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 13: Využití půdního fondu k. j. Tršice v letech 1845 – 2000 (%)

Graf 14: Průměrné roční změny ve výměře ploch v k. j. Tršice v letech 1845 – 2000 (ha)

Tabulka 25: Vývoj struktury půdního fondu k. j. Tršice 1845 – 1948 – 1990 – 2000 (ha, %)

Půdní kategorie	Období							
	1845 - 1948		1948 - 1990		1990 - 2000		1845 - 2000	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Orná půda	-645,30	-29,25	-114,80	-7,35	37,90	2,62	-722,20	-32,73
Trvalé kultyry	28,20	83,68	114,90	185,62	-40,30	-22,79	102,80	305,04
Louky	-6,20	-5,44	-66,60	-61,78	0,60	1,46	-72,20	-63,33
Pastviny	-169,00	-95,00	2,50	28,09	-0,10	-0,88	-166,60	-93,65
Lesní půda	742,90	-53,86	23,80	3,74	-0,30	-0,05	-719,40	-52,16
Vodní plochy	-22,50	-68,81	17,80	174,51	1,50	5,36	-3,20	-9,79
Zastavěné plochy	-10,60	-26,57	8,30	28,33	1,00	2,66	-1,30	-3,26
Ostatní plochy	33,00	59,78	14,30	16,21	-0,40	-0,39	46,90	84,96

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

8. 7. Velká Bystřice + Svěsedlice

Ve Velké Bystřici a Svěsedlicích je nejvíce zastoupena kategorie orná půda. Během vývoje nedošlo k žádným markantním změnám ve využití půdy.

Tabulka 26: Využití půdního fondu k. j. Velká Bystřice a Svěsedlice v letech 1845 – 2000 (ha)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	1213,3	1272,5	1052,2	1029,5
Trvalé kultury	31,2	53	160,8	167,3
Louky	9,2	43,9	35,6	34,1
Pastviny	135,5	39,8	17,2	16,8
Lesní plochy	77,1	20,4	30,1	29,9
Vodní plochy	14,7	14,3	27,6	27,4
Zastavěné plochy	16,8	31,1	50,2	52,4
Ostatní	48,1	70,3	178,5	194,7

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Výměra orné půdy v období 1845 – 1948 stoupla o 59,2 ha. Do roku 2000 nastal pokles o necelých 20 %. Trvalé kultury zaznamenaly celkový vzestup. Louky do roku 1948 vzrostly o přibližně pětinašobek. Potom výměra klesá. Pastviny ve svém vývoji prodělaly trvalý pokles.

Plocha lesa do roku 1948 klesla o 56,7 ha. Do roku 1990 narůstá o téměř 33 %. Od té doby je rozloha lesa víceméně stejná.

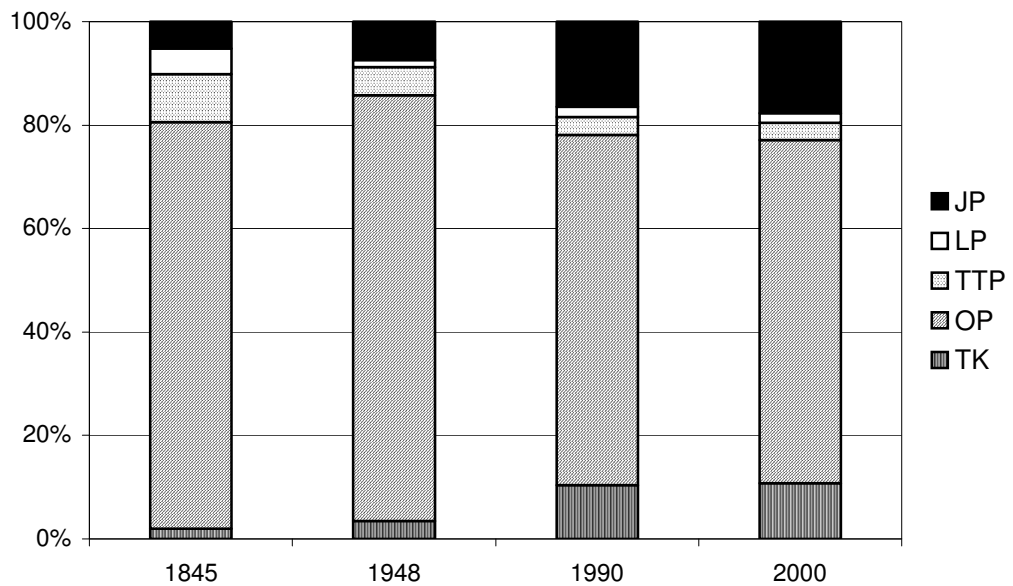
Vodní plochy se výrazněji zvýšily do roku 1990 a od té doby stejně jako u lesa je výměra prakticky shodná. Plocha zástavby a ostatních ploch prodělala postupný vzestup.

Tabulka 27: Využití půdního fondu k. j. Velká Bystřice a Svěsedlice v letech 1845 – 2000 (%)

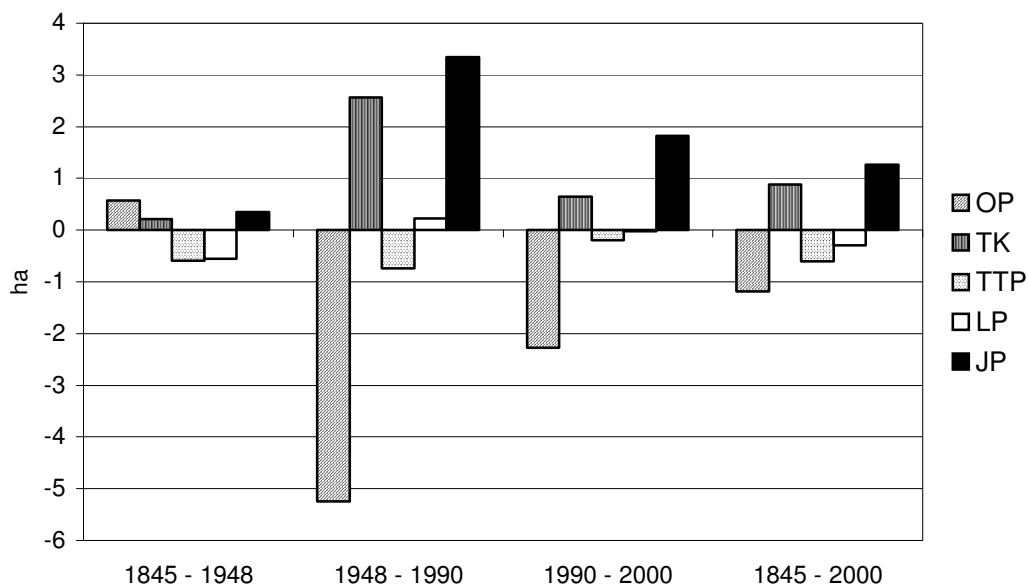
Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	78,49	82,35	67,79	66,33
Trvalé kultury	2,02	3,43	10,36	10,78
Louky	0,59	2,84	2,29	2,20
Pastviny	8,76	2,58	1,11	1,08
Lesní plochy	4,99	1,32	1,94	1,93
Vodní plochy	0,95	0,92	1,78	1,76
Zastavěné plochy	1,09	2,01	3,23	3,38
Ostatní	3,11	4,55	11,50	12,54

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 15: Využití půdního fondu k. j. Velká Bystřice a Svěsedlice v letech 1845 – 2000 (%)

Graf 16: Průměrné roční změny ve výměře ploch v k. j. Velká Bystřice a Svěsedlice v letech 1845 – 2000 (ha)

Tabulka 28: Vývoj struktury půdního fondu k. j. Velká Bystřice a Svěsedlice 1845 – 1948 – 1990 – 2000 (ha, %)

Půdní kategorie	Období							
	1845 - 1948		1948 - 1990		1990 - 2000		1845 - 2000	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Orná půda	59,20	4,88	-220,30	-17,31	-22,70	-2,16	-183,80	-15,15
Trvalé kultury	21,80	69,87	107,80	203,40	6,50	4,04	136,10	436,22
Louky	34,70	377,17	-8,30	-18,91	-1,50	-4,21	24,90	270,65
Pastviny	-95,70	-70,63	-22,60	-56,78	-0,40	-2,33	-118,70	-87,60
Lesní půda	-56,70	-73,54	9,70	47,55	-0,20	-0,66	-47,20	-61,22
Vodní plochy	-0,40	-2,72	13,30	93,01	-0,20	0,72	12,70	86,39
Zastavěné plochy	14,30	85,12	19,10	61,41	2,20	4,38	35,60	211,90
Ostatní plochy	22,20	46,15	108,20	153,91	16,20	9,08	146,60	304,78

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

8. 8. Velký Újezd

Katastrální jednotka Velký Újezd leží v západní části mikroregionu Bystřička a jeho vývoj je více méně shodný s okolím.

Tabulka 29: Využití půdního fondu k. j. Velký Újezd v letech 1845 – 2000 (ha)

Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	346,7	400,8	420,6	398,1
Trvalé kultury	4,6	63	44,3	45,7
Louky	88,9	109,6	65,1	67,1
Pastviny	72,7	7,2	2,9	4,2
Lesní plochy	664,8	591,4	595,9	584,9
Vodní plochy	1,4	1,1	3	3,6
Zastavěné plochy	7,8	10,9	16,7	18,8
Ostatní	24,7	27	63	86,8

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Orná půda prodělala do roku 1990 nárůst o necelých 18 %. Poté vývoj pokračuje úbytkem o 22,5 ha. Trvalé kultury se do roku 1948 markantně zvýšily, v letech 1948 – 1990 dochází k úbytku a za dalších 10 let výměra narostla o pouhých 1,4 ha. Louky do roku 1948 svou plochu zvyšovaly. Od tohoto roku nastává do roku 1990 úbytek o necelých 41 %. Do roku 2000 se pak rozloha mírně navýšila. Pastviny radikálně vymizely do roku 1990, poté následuje nárůst o nepatrných 1,3 ha.

Velikost lesa v období 1845 – 1990 poklesla přibližně o 10 %. Do roku 2000 vývoj pokračuje opět slabým poklesem.

Vodní plochy do roku 1948 poklesly o 0,3 ha, následně se až do roku 2000 výměra zvýšila více než třikrát. Stejný proces prodělaly i ostatní plochy, které v letech 1845 – 2000 narostly o 62,1 ha.

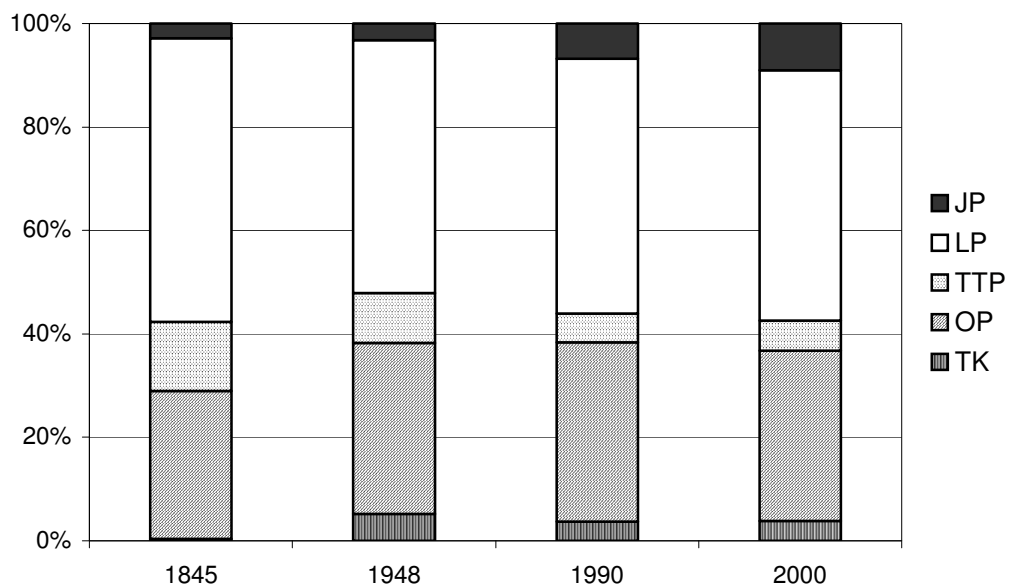

Tabulka 30: Využití půdního fondu k. j. Velký Újezd v letech 1845 – 2000 (%)

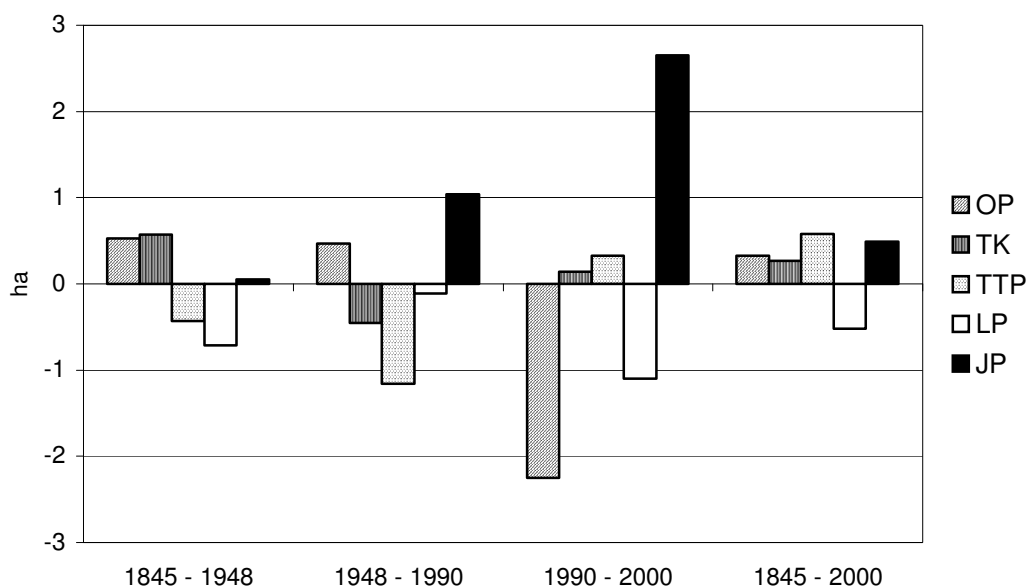
Půdní kategorie	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Orná půda	28,62	33,10	34,72	32,92
Trvalé kultury	0,38	5,20	3,66	3,78
Louky	7,34	9,05	5,37	5,55
Pastviny	6,00	0,59	0,24	0,35
Lesní plochy	54,86	48,84	49,19	48,37
Vodní plochy	0,12	0,09	0,25	0,30
Zastavěné plochy	0,64	0,90	1,37	1,55
Ostatní	2,04	2,23	5,20	7,18

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 17: Využití půdního fondu k. j. Velký Újezd v letech 1845 – 2000 (%)

Graf 18: Průměrné roční změny ve výměře ploch v k. j. Velký Újezd v letech 1845 – 2000 (ha)

Tabulka 31: Vývoj struktury půdního fondu k. j. Velký Újezd 1845 – 1948 – 1990 – 2000 (ha, %)

Půdní kategorie	Období							
	1845 - 1948		1948 - 1990		1990 - 2000		1845 - 2000	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Orná půda	54,10	15,60	19,80	4,94	-22,50	-5,35	51,40	14,83
Trvalé kultury	58,40	1269,57	-18,70	-29,68	1,40	3,16	41,10	893,48
Louky	20,70	23,28	-44,50	-40,60	2,00	3,07	-21,80	-24,52
Pastviny	-65,50	-90,10	-4,30	-59,72	1,30	44,83	-68,50	-94,22
Lesní půda	-73,40	-11,04	4,50	0,76	-11,00	-1,85	-79,90	-12,02
Vodní plochy	-0,30	-21,43	1,90	172,73	0,60	20,00	2,20	157,14
Zastavěné plochy	3,10	39,74	5,80	53,21	2,10	12,57	11,00	141,03
Ostatní plochy	2,30	9,31	36,00	133,33	23,80	37,78	62,10	251,42

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

9. ANTROPOGENNÍ OVLIVNĚNÍ

V České republice převládá kulturní krajina značně ovlivněná antropogenní činností. Díky působení člověka vzniklo několik unikátních krajinných typů, ve kterých se udržela nebo vytvořila řada jedinečných ekosystémů. Další nárůst zemědělských a průmyslových aktivit tyto ekosystémy silně ohrožuje. Důsledkem je snížená retenční schopnost krajiny, snížená biodiverzita zemědělských ekosystémů, monokulturních lesů a různé ekologické zátěže. Rostoucí počet obyvatel samozřejmě zvýšení výměry orné půdy a zastavěných ploch a to převážně na úkor lesů.

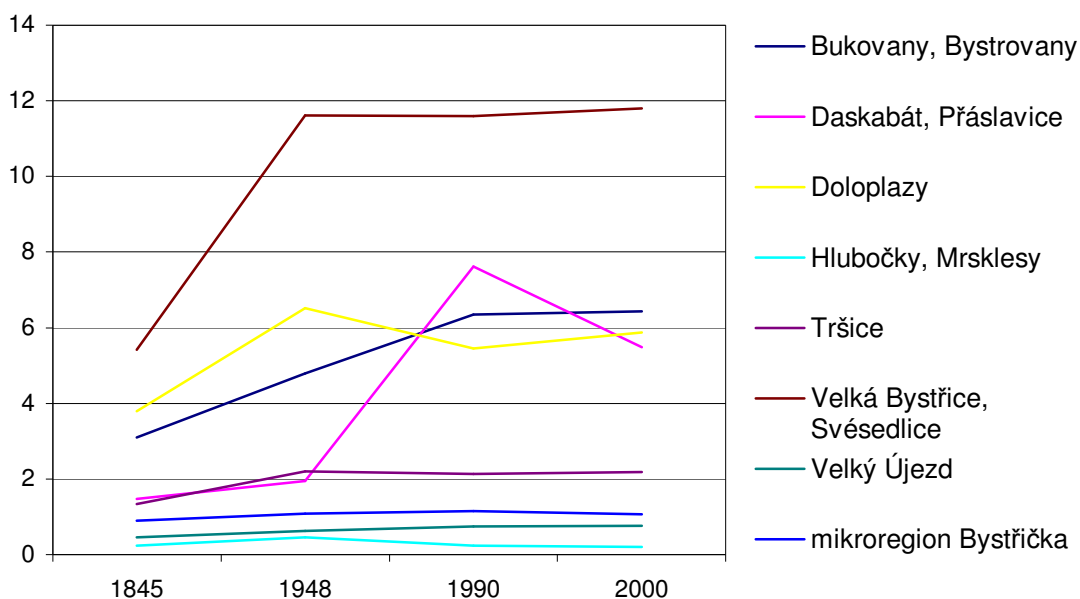
Míru lidského tlaku na krajinu vyjadřuje tzv. koeficient antropogenního ovlivnění, který je zajisté velmi vhodným ukazatelem vývoje krajiny.

Tabulka 32: Vývoj koeficientu antropogenního ovlivnění v mikroregionu Bystřička v letech 1845 – 2000

Katastrální území	Rok			
	1845	1948	1990	2000
Bukovany, Bystrovany	3,09	4,79	6,34	6,43
Daskabát, Přeaslavice	1,47	1,94	7,61	5,49
Doloplazy	3,79	6,52	5,45	5,87
Hlubočky, Mrsklesy	0,23	0,46	0,23	0,20
Tršice	1,33	2,20	2,14	2,19
Velká Bystřice, Svěsedlice	5,41	11,61	11,59	11,80
Velký Újezd	5,41	11,61	11,59	12,23
Bystřička	0,89	1,08	1,15	1,07

Zdroj: LUCC UK Praha, Praha 2000

Graf 19: Vývoj koeficientu antropogenního ovlivnění v mikroregionu Bystřička v letech 1845 - 2000

Zásahy lidské činnosti v mikroregionu nejsou příliš markantní. Jak vyplývá z tabulky i grafu, hodnoty koeficientu antropogenního ovlivnění se pro mikroregion jako celek pohybují kolem čísla 1, což představuje relativně stabilní území.

Bereme – li v úvahu jednotlivé katastrální jednotky, tak největšího ovlivnění dosáhly Svěsedlice, Velká Bystřice a Velký Újezd. Dá se to vysvětlit jednak značnou plochou orné půdy a také zvyšující se výměrou zastavěných ploch. Naopak nejnižšího stupně antropogenního ovlivnění dosáhly katastrální jednotky Hlubočky a Mrsklesy, což souvisí především se značným zastoupením lesních ploch a zajisté i existencí VVP Libavá.

10. ZÁVĚR

Tématem diplomové práce bylo zájmové území mikroregion Bystřička a s tím související vývoj krajiny v této oblasti. Byl kladen důraz především na vývoj využití půdy v klíčových letech 1845, 1948, 1990 a 2000. Statistické údaje byly získány z databáze Land Use / Cover Changes Czechia 2000, která byla vytvořena v rámci několika grantových projektů na Katedře socioekonomické geografie přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity v Praze. Jelikož je databáze poněkud odlišněji vytvořena než současné rozdělení mikroregionu, musely být některé katastrální jednotky sloučeny. Což ovšem nepředstavovalo žádný problém, protože podstatné plné pokrytí celého území zůstalo zachováno.

Vše bylo zpracováno ve formě tabulek, grafů a slovních komentářů. Dají se tudíž přehledně sledovat změny ve využití půdy v jednotlivých katastrálních jednotkách.

V práci byla uceleně provedena fyzickogeografická charakteristika doplněná o fotografickou dokumentaci. Dále osahuje kapitoly o obyvatelstvu, průmyslu a zemědělství, které s daným tématem úzce souvisí. Zájmové území bylo v souvislosti s těmito odvětvími rozděleno na průmyslový sever a zemědělský střed a jih, k čemuž bylo v práci přihlíženo. Průmyslové aktivity charakterizují především společnosti Mora a.s. a Mora Aerospace a.s. v Mariánském Údolí. Naopak zásadním odvětvím v zemědělství je pěstování chmele v Tršické chmelařské oblasti.

Práce dále obsahuje vyhodnocení antropogenního využití, jak pro jednotlivé (případně sloučené) katastrální jednotky, tak i pro celý mikroregion Bystřička. Nejvíce jsou lidskou činností postiženy obce Svěsedlice, Velká Bystřice a Velký Újezd. Dá se to vysvětlit jednak rostoucí zástavbou a také vysokým podílem orné půdy. Naopak nejnižší koeficient mají obce Hlubočky a Mrsklesy, což souvisí s převažující rozlohou lesních ploch a také existencí VVP Libavá. Katastry obcí (Hlubočky, Mrsklesy, Daskabát a Velký Újezd) spadají do Vojenského výcvikového prostoru Libavá. Tento prostor byl vytvořen v 50. letech 20. století. V souvislosti s jeho vznikem zaniklo množství sídel a snížil se zároveň antropogenní tlak na krajinu (návrat k původnímu lesnímu společenstvu, vyjma výcvikových ploch, zastavěné oblasti nebo zemědělské činnosti pro potřeby VVP. Části katastrů obcí, které leží ve výcvikovém prostoru se kryjí se zalesněnými oblastmi.

Věřím, že diplomová práce bude cenným zdrojem informací pro členské obce mikroregionu Bystřička i pro příznivce tohoto tématu.

11. SUMMARY

This dissertation analyse the development of landscape in the Microregion Bystřička. The Microregion Bystřička was established in 1999. It contain eleven villages (Bukovany, Bystrovany, Daskabát, Doloplazy, Hlubočky, Mrsklesy, Přáslavice, Svěsedlice, Tršice, Velký Bystřice and Velký Újezd). The association helps to solve social and environmental problems of this region.

The statistical data were acquired from the database Land Use / Cover Changes Czechia 2000. This database arose in the Charles University in Prague and it includes data for approximately 13 000 cadastral areas of the Czech Republic in 1845, 1948, 1990 and 2000. The land is split into eight categories (arable land, stable culture, meadows, grasslands, forest areas, water area, built – up and other areas) and three summary categories (agricultural land, herbage and other areas). Since the database is created in rather different way then the current disposition of the Microregion, some of the cadastral units had to be united. Everything is processed in tabular form, graphs and lexical comments.

In the dissertation a physical – geographical characteristics were processed, updated with the photographic documentation.

The stress was also layed on changes in usage of the landscape in connection with the socioeconomic element, which means the evolution of number of inhabitants, further then with industry and agriculture. In connection with two branches the Microregion is devided into industrial north and agricultural centre and south.

12. SEZNAM LITERATURY

Bartoš, J. a kol. (1984): Tršice. Tisková ediční a propagační služba místního hospodářství, Praha, 166 s.

Bičík, I. (1998): Land Use in the Czech Republic 1845-1948-1990. Methodology, Interpretation, Contexts. AUC-Geographica 32, Suppl., s. 255-263.

Culek, M. (1996): Biogeografické členění ČR. Academia, Praha, 347 s.

Demek, J. ed. (1981): Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Academia, Praha, 584 s.

Glonek, J. – Papajík, D. (2006): Dějiny obce Hlubočky. Locus, Olomouc, 342 s.

Kupková, L. (2002): Land use as an indicator of the anthropogenic impact on the landscape. In Bičík, I., Chromý, P., Jančák, V., Janů, H. (eds.): Land Use / Land Cover Changes in the Period of Globalization. Proceedings of the IGU - LUCC International Conference, Prague, 2001. KSGRR PřF UK, Praha, s. 133 – 143

Matznerová, P. (2006): Analýza změn využití krajiny ve vybraném povodí horního toku řeky Moravy. [Diplomová práce], Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra geografie, 68 s.

Pytlíček, M. (1977): Zeměpis Velké Bystřice. Velká Bystřice – minulost a současnost. Profil, Ostrava, 308 s.

Šafář, J. a kol. (2003): Chráněná území ČR, Olomoucko, svazek IV. Agentura ochrany přírody a krajiny, Praha, 454 s.

Tomášek, M. (2000): Půdy ČR. Český geologický ústav, Praha, 68 s.

Vlček, V. ed. (1984): Zeměpisný lexikon ČSR. Vodní toky a nádrže. Academia, Praha, 316 s.

Zimák, J. (1997): Hydrotermální zrudnění v lomu u Hrubé Vody (kulm Nízkého Jeseníku). - Geol. výzk. Mor. Slez. v r.1996, 92-93.

Zimák, J. a kol. (1995): Průvodce ke geologickým exkurzím, Střední a severní Morava, Slezsko. Vydavatelství univerzity Palackého, Olomouc, 74 s.

Chmelařská ročenka 2000 (1999): Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, Praha, 202 s.

PODNEBÍ ČSSR – tabulky. ČHMÚ, Praha, 1960

Podnikový zpravodaj zaměstnanců podniku ZVS – Moravia – 165 let od založení Moravie, 1990 / 8

Strategie rozvoje mikroregionu Bystřička. Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, Olomouc, 2004

Mapy:

Quitt, E. (1975): Klimatické oblasti ČSR, 1 : 500 000, Geografický ústav ČSAV Brno. Brno

Geologická mapa ČR. List 25 – 11 Hlubočky. 1 : 50 000, ČgÚ, , Kolín, 1991

Hydrogeologická mapa ČR. List 25 – 11 Hlubočky. 1 : 50 000, ČgÚ, , Kolín, 1993

Půdní mapa České republiky. 1 : 1 000 000, ČgÚ, Praha, 2000

Internetové zdroje:

Alfanametal/frameset/czech [online]. [cit. 2007– 03- 21]. Dostupné z:
<http://www.schmidt-clemens.de/am/am_cs.htm>

Daskabát [cit. 2006 – 09 - 15]. Dostupné z:

<<http://www.obecdaskabat.cz/>>

Doloplazy - historie [online]. [cit. 2007– 03- 18]. Dostupné z:

<<http://www.doloplazy.cz/historie.php>>

Historie.html [online]. [cit. 2006– 08- 03]. Dostupné z:

<<http://www.svesedlice.cz/historie/historie.html>>

Hlubočky: historie hluboček [online]. [cit. 2006 – 08 - 03]. Dostupné z:

<http://www.hlubocky.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=3952&id_org=1301&p1=&p2=&p3=>

Hluboký, hrad | Hrady. cz [online]. [cit. 2006 – 08 - 03]. Dostupné z:

<<http://www.hrady.cz/index.php?OID=150>>

Chmel 2005 [online]. [cit. 2007– 03- 21]. Dostupné z:

<http://www.agrospolvb.cz/chmel_2005/ipage00004.htm>

Chmelové stránky > Statistika chmele v České republice [online]. [cit. 2006 – 09 - 21].

Dostupné z:

<http://chmelar.hajsl.cz/71_2000.php>

Internetový portál Seznam.cz [online]. [cit. 2007 – 04 - 21]. Dostupné z:

<<http://www.mapy.cz/#>>

Město Velká Bystřice [online]. [cit. 2006 – 08 - 03]. Dostupné z:

<<http://www.velkabystrice.cz/Articles.php?Menu2ID=40&Menu1ID=13>>

Mikroregion Bystřička [online]. [cit. 2006 – 08 - 02]. Dostupné z:

<<http://www.mikroregionbystricka.cz/index.php?text=onas>>

Mora Moravia, s.r.o. [online]. [cit. 2006 – 09 - 21]. Dostupné z:

<<http://www.mora.cz/mm/cz/>>

Možnosti využití procesu EIA a SEA při integrované ochraně vodních zdrojů, složek životního prostředí a krajiny [online]. [cit. 2006 – 09 - 21]. Dostupné z: <<http://www.ceu.cz/eia/casopis/1998/3/e-0301.htm>>

Mrsklesy [online]. [cit. 2006 – 08 - 03]. Dostupné z: <<http://www.antee.cz/mrsklesy/>>

Obec [online]. [cit. 2006 – 08 - 03]. Dostupné z: <<http://www.bystrovany.cz/stranky/hlavni.jsp?id=68>>

WWW – OBEC [online]. [cit. 2006 – 08 - 03]. Dostupné z: <<http://www.praslavice.cz/stranky/hlavni.jsp?id=54>>

Obec Bukovany (u Olomouce) [online]. [cit. 2006 – 09 - 15]. Dostupné z: <<http://www.bukovany.cz/Historie.html>>

O hotelu | Hotel Akademie [online]. [cit. 2007– 03- 21]. Dostupné z: <<http://www.hotelakademie.cz/hruba-voda/cz/hotel.php>>

Rostlinná výroba [online]. [cit. 2007 – 03 - 11]. Dostupné z: <<http://agropolvb.cz/rv.htm>>

Tršice [online]. [cit. 2006 – 09 - 15]. Dostupné z: <<http://www.tršice.cz/>>

Velký Újezd - oficiální stránky obce [cit. 2006 – 09 - 15]. Dostupné z: <<http://www.velkyujezd.cz/index.php?s=historie>>

Zpráva o životním prostředí České republiky 2004 [online]. [cit. 2007– 03- 21]. Dostupné z: <<http://www.env.cz/zzp04/k>

ap_04.htm>

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

- 1) Vodohospodářská mapa mikroregionu (volná)
- 2) Geologická mapa mikroregionu (volná)
- 3) Chráněná území mikroregionu (volná)
- 4) Fotodokumentace (vložená)
- 5) CD s textem a ortofotomapami (volná)

Příloha 4

FOTO 10: Hotel Akademie na Hrubé Vodě (J. Vodičková, březen 2007)

FOTO 11: Hotel Zámek (bývalý pivovar) ve Velké Bystřici (J. Vodičková, duben 2007)

FOTO 12: Chatová zástavba na Hrubé Vodě (J. Vodičková, březen 2007)

FOTO 13: Zdivo hradu Hluboký (M. Ulrych, 2003)

FOTO 14: Zámek Tršicích (J. Vodičková, březen 2007)

FOTO 15: Pole řepky ve Velké Bystřici (J. Vodičková, duben 2007)

FOTO 16: Lyžařský vlek v Hlubočkách (J. Vodičková, duben 2007)

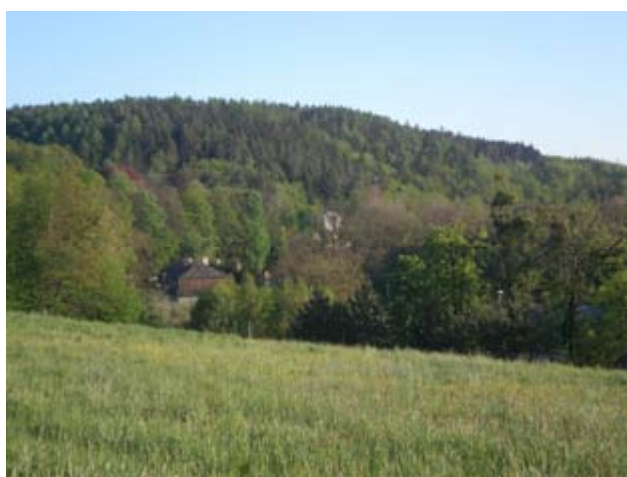

FOTO 17: Neudržovaná louka a lesy v Hlubočkách (J. Vodičková, duben 2007)